

**AKTUALIZACJA STRATEGII
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
DLA MIASTA I GMINY GNIEW
NA OKRES 2014 - 2020**

Zleceniodawca:

Urząd Miasta i Gminy
Plac Grunwaldzki 1
83-140 Gniew
tel. (58) 535 22 56
fax (58) 535 22 55 wew. 40
e-mail: sekretariat@gniew.pl
www.gniew.pl

Autor:

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Witosza 9
83-140 Gniew
tel. (58) 535 22 17
fax (58) 535 30 60
e-mail: mgops-gniew@neostrada.pl
www.mgops.gniew.pl

SPIS TREŚCI

1.	CEL I PROCES TWORZENIA AKTUALIZACJI STRATEGII.....	4
1.1.	PRZESŁANKI I PODSTAWY PRAWNE OPRACOWYWANIA AKTUALIZACJI STRATEGII.....	4
1.2.	RAMY CZASOWE OPRACOWANIA AKTUALIZACJI STRATEGII	6
1.3.	OSOBY BIORĄCE UDZIAŁ W OPRACOWANIU AKTUALIZACJI STRATEGII	6
2.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY GNIEW.....	7
2.1.	WALORY NATURLNE I TURYSTYCZNE.....	9
2.2.	PROCES DEMOGRAFICZNY MIASTA I GMINY GNIEW.....	13
2.3.	GMINNE ZASOBY MIESZKANIOWE.....	14
2.4.	EDUKACJA.....	16
2.5.	EDUKACJA EKOLOGICZNA	17
2.6.	OCHRONA ZDROWIA	18
2.7.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	20
2.8.	POMOC SPOŁECZNA.....	20
3.	ZAGROŻENIA I PROBLEMY WSPÓŁCZESNEJ RODZINY	32
3.1.	BEZROBOCIE.....	33
3.2.	UBÓSTWO	37
3.3.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	38
3.4.	DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	43
3.5.	UZALEŻNIENIA.....	46
3.6.	BEZDOMNOŚĆ	52
3.7.	PRZEMOC W RODZINIE	54
3.8.	PRZESTĘPCZOŚĆ	60
3.9.	OSOBY OPUSZCZAJĄCE ZAKŁADY KARNE.....	61
4.	DANE STATYSTYCZNE - STRUKTURA RODZAJOWA I ILOŚCIOWA ŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ	62
5.	ANALIZA SWOT.....	67
6.	MISJA, PRIORYTETY, CELE I DZIAŁANIA	70
6.1.	MISJA	70
6.2.	PRIORYTETY:.....	70
6.3.	CELE SZCZEGÓŁOWE:	71
7.	SPODZIEWANE EFEKTY WDRAŻANIA STRATEGII.....	75
8.	WDRAŻANIE STRATEGII.....	77
9.	MONITOROWANIE STRATEGII	77

1. CEL I PROCES TWORZENIA AKTUALIZACJI STRATEGII

1.1. PRZESŁANKI I PODSTAWY PRAWNE OPRACOWYWANIA AKTUALIZACJI STRATEGII

Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew na okres 2014 – 2020 jest dokumentem planistycznym, do którego opracowania zobligowany został samorząd gminny na mocy ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 tej ustawy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, którego celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Rozwiązywanie problemów społecznych nie jest tylko i wyłącznie domeną jednego sektora realizowanego przez resorty pracy i zabezpieczenia społecznego, ale także innych resortów, takich jak edukacja, kultura, rolnictwo, sprawiedliwość, zdrowie.

Aktualizacja Strategii jest zintegrowanym przedsięwzięciem planistycznym, mającym charakter długofalowej strategii sektorowej z zakresu polityki społecznej w gminie. Stanowi ona w dużej części tzw. inwentaryzację strategiczną, będącą próbą uaktualnienia, usystematyzowania i hierarchizacji niezbędnych działań.

Strategia jest instrumentem umożliwiającym:

- podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym czasie jak i w odległej perspektywie,
- pobudzanie w osobach poczucia odpowiedzialności za los swój i rodziny,
- ukazywanie możliwości wykorzystywania własnej aktywności zmierzającej do usamodzielnienia się, integrowanie społeczności gminy w działaniach służących poprawie jakości życia.

Strategia stanowi swego rodzaju kierunkowskaz dla władz lokalnych odnośnie ważnych rozstrzygnięć wpływających na wspólną przyszłość społeczności.

Pierwsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew, przyjęta uchwałą Nr XLVI/355/06 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 23 marca 2006r. Po trzech latach realizacji zaistniały przesłanki do jej aktualizacji, gdyż wiele zadań w ramach poszczególnych celów strategicznych wymagała ponownej analizy możliwości i oceny celowości ich realizacji.

Okres rozpoczęcia pracy nad aktualizacją Strategii rozpoczął się dnia 19 stycznia 2010r. a zakończył 31 marca 2010r. i obejmował następujące etapy:

- 1) analizę źródeł zastanych – dokumentów wojewódzkich, powiatowych, gminnych, raportów instytucji działających na terenie Miasta i Gminy Gniew,
- 2) diagnozę społeczności lokalnej,
- 3) warsztaty partycypacyjne prowadzone przez moderatora z udziałem zespołu ds. aktualizacji oraz uzupełnienia treści „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew”.

Aktualizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew, przyjęta została uchwałą Nr XLVII/383/10 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 26 maja 2010r. i obowiązywała na okres 2010 – 2013.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

W obliczu kolejnego okresu programowania konieczne jest ponowne, bardziej kompleksowe spojrzenie zarówno na efekty dotychczasowych prac, jak też zmiany w bliższym i dalszym otoczeniu. Zasadną zmianą wydaje się także przedłużenie okresu obowiązywania niniejszego dokumentu do roku 2020 tak by zapewnić zbieżność kolejnej Strategii z analogicznymi dokumentami o szerszym zakresie oddziaływania, w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2013 – 2017, Strategią Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 oraz Nową Perspektywą finansowania w Unii Europejskiej na lata 2014 -2020, by móc skutecznie ubiegać się o wsparcie finansowe z budżetu państwa i funduszy strukturalnych.

Niniejszy dokument bezpośrednio odnosi się do Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dla Miasta i Gminy Gniew na okres 2010-2013, aby więc ułatwić porównanie obydwu dokumentów i wychwycenie wprowadzonych zmian, tam gdzie było to możliwe, zachowano strukturę pierwotnego dokumentu.

1.2. RAMY CZASOWE OPRACOWANIA AKTUALIZACJI STRATEGII

Okres realizacji aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew przyjęto na okres 2014 – 2020. Dokument ten będzie podstawą formułowania i realizacji prospołecznych zadań gminy. Zakłada się ich realizację ze środków własnych społeczności Miasta i Gminy Gniew oraz ze środków pozyskiwanych z zewnątrz, w tym środków z budżetu państwa i Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Proces aktualizacji Strategii rozpoczęto dnia 8 lipca 2014r., a zakończono 30 września 2014r. przedłożeniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew do przyjęcia na Sesji Rady Miejskiej w Gniewie.

1.3. OSOBY BIORĄCE UDZIAŁ W OPRACOWANIU AKTUALIZACJI STRATEGII

Do prac nad aktualizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew przystąpiono na mocy Zarządzenia Nr 4/2014 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie z dnia 7 lipca 2014r. powołującego z pośród pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie zespół ds. aktualizacji oraz uzupełnienia treści „Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew na okres 2010 - 2013”, będącej załącznikiem do uchwały Nr XLVII/3/10 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 26 maja 2010r. w sprawie „Aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Gniew na okres 2010 – 2013” w składzie:

- 1) Sylwia Schwarc – Przewodnicząca
- 2) Anna Sosik – Z-ca Przewodniczącej
- 3) Judyta Koszczyńska – sekretarz zespołu
- 4) Bożena Karzyńska – członek
- 5) Barbara Ogonowska – członek
- 6) Anna Grybek – członek
- 7) Leokadia Górská – członek
- 8) Barbara Bader – członek
- 9) Michał Wilczewski – członek

2. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY GNIEW

Gmina Gniew położona jest na południowo-wschodnim skraju Pomorza Nadwiślańskiego, w województwie Pomorskim, w południowej części Powiatu Tczewskiego. Powierzchnia Gminy zajmuje obszar ok. 194 km² i liczy na dzień 30.06.2014r. 15.793 mieszkańców. Strukturę terytorialną Gminy Gniew tworzy 19 sołectw: Brody Pomorskie, Ciepłe, Gogolewo, Jażwiska, Jeleń, Kolonia Ostrowiecka, Kuchnia, Kursztyn, Nicponia, Opalenie, Piaseczno, Pieniżkowo, Polskie Gronowo, Półwiś, Rakowiec, Szprudowo, Tymawa, Widlice, Wielkie Walichnowy. Pod względem administracyjnym jest jedną z 17 gmin miejsko – wiejskich województwa. Pod względem geograficznym leży w obrębie Pojezierza Starogardzkiego i Doliny Kwidzyńskiej. Gmina od południa graniczy z województwem Kujawsko-Pomorskim i gminą Nowe, od zachodu zaś sąsiaduje z gminami Smętowo Graniczne, Morzeszczyn i Pelplin. Wschodnią granicę stanowi Wisła z zachodnimi rejonami gmin: Sztum, Ryjewo i Kwidzyn do których prowadzi nowo oddany do użytku most łączący Powiśle z Kociewiem. Miasto Gniew usytuowane jest na wysokiej skarpie u ujścia Wierzycy i Wisły, wzdłuż zachodniego brzegu Wisły.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 1 (23,4 km) oraz drogi wojewódzkie (łącznie 21,256 km). W sąsiedniej gminie Pelplin przebiega autostrada A1 (88,2 km) łącząca Trójmiasto z Grudziądem.

Odległości Gniewu do głównych miast:

- Gdańsk- 70 km,
- Tczew- 30 km,

- Starogard Gdański – 30 km,
- Warszawa – 330 km,
- najbliższy port lotniczy – Rębiechowo koło Gdańska,
- najbliższe przeprawy promowe przez Bałtyk: Gdańsk- 70 km, Gdynia – 90 km,
- najbliższy pasażerski przystanek PKP Morzeszczyn – 10 km, Tczew – 30 km.

Gmina Gniew jest gminą o charakterze rolniczo - leśnym i turystycznym z lokalnymi ośrodkami usługowymi o łącznej powierzchni 19.412 ha. Rolnictwo stanowi ważny czynnik ekonomiczno-gospodarczy gminy. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w gminie wynosi 10,35 ha.

W gminie przeważają użytki rolne o powierzchni 13.080 ha położone na glebach piaszczystych, do których zaliczamy grunty orne, sady, łąki i pastwiska. Resztę powierzchni gruntowych stanowią grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia – 4.192 ha, grunty zabudowane i zurbanizowane – 751 ha oraz grunty nad wodami – 806 ha.

Pozytywną cechą rolniczej gospodarki jest czystość gleb, która predysponuje do rozwijania produkcji ekologicznej, a zwłaszcza warzyw w uprawach polowych.

Na obszarze gminy Gniew nie ma dużych zakładów przemysłowych. Skupiają się one głównie w mieście. Wśród większych firm wymienić można: Rolls-Royce Marine Sp. z o. o., FAMA Sp. z o. o., Zakład Produkcji Keramzytu „WEBER”, Mikrotyk SA, Przedsiębiorstwo Handlowo - Produkcyjne Alma Color.

Istnieje jeszcze kilka mniejszych przedsiębiorstw, które w miarę możliwości zapewniają zatrudnienie mieszkańcom gminy.

Tymczasem ma to kluczowe znaczenie na sytuację społeczno-gospodarczą gminy oraz status jej mieszkańców. Gmina bardziej prężna gospodarczo ma większe możliwości także w dziedzinie polityki społecznej. Większe wpływy do gminnego budżetu z tytułu różnych podatków od osób prawnych i fizycznych zwiększają zasobność gminy i jej mieszkańców a tym samym rosną możliwości rozwiązywania problemów społecznych.

Wpływy podatków do budżetu gminy stanowią w przypadku Gniewu ok. 35% a kwotowo w roku 2013 to blisko 16 mln zł., pozostałość to subwencja oświatowa oraz dotacje – łącznie budżet ubiegłego roku to 47 mln zł.

Kluczowe jest zatem zwiększenie wpływów z tytułu podatków co wiąże się z polityką zarówno makroekonomiczną państwa jak i polityką gospodarczą gminy.

O zasobności poszczególnych gmin świadczą dochody, jakie do ich budżetów wpływają z tytułu podatków w przeliczeniu na 1 –go mieszkańca. Nasza gmina od lat sytuuje się poniżej średniego dochodu podatkowego na 1 – go mieszkańca dla wszystkich gmin w kraju tzw. wskaźnika Gg.

Dlatego, prowadzenie polityki społecznej przez Gminę Gniew polegającej na wdrażaniu nowych bardzo koniecznych i wskazanych form pomocy społecznej jest bardzo ograniczone i bez wsparcia zewnętrznego praktycznie niemożliwe.

Tabela 1. Dochody na 1 – go mieszkańca Gminy Gniew z podatków w latach 2010 – 2013 ¹

Lata	Rzeczywisty dochód gminy z podatków w zł. na 1 mieszkańca (G)	Średni dochód z tytułu podatków na jednego mieszkańca dla gminy w skali kraju (Gg)	Procentowy udział wpływów z podatków w budżecie Gminy Gniew
2010	768,01	1195,67	27,54 %
2011	805,72	1276,32	31,35 %
2012	910,94	1358,98	33,80 %
2013	997,43	-	35,13 %

2.1. WALORY NATURLNE I TURYSTYCZNE

Gmina Gniew to wymarzone miejsce dla ceniących sobie wypoczynek w harmonii z nietkniętą przez cywilizację naturą. Tej właśnie formie rekreacji sprzyjają lasy, których ogólna powierzchnia w gminie Gniew wynosi 3837 ha, co stanowi 19,6% obszaru. Zdecydowana większość lasów zlokalizowana jest poza granicami miasta Gniew- na obszarze miasta znajduje się zaledwie 60 ha lasów. W ogólnej powierzchni obszarów leśnych 373 ha zajmują lasy gospodarcze. W składzie gatunkowym drzewostanu dominuje sosna i dąb, które stanowią po 30% nasadzeń. Ponadto w lasach gminy występują buki (10%), modrzewie (10%) oraz świerki (5%). Pozostałe 15% drzewostanu to inne gatunki liściaste niż wymienione powyżej. W strukturze wiekowej największy udział mają nasadzenia w wieku 0-40 lat (30%). 20 % drzewostanu znajduje się w wieku 40-80 lat i tyleż samo w wieku powyżej osiemdziesięciu lat. Cały obszar doliny Wisły w granicach gminy, znajduje się na liście krajowej Specjalnych Obszarów Ochrony oraz w europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Ochronie przyrody i krajobrazu gminy służą:

- Gniewski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Rezerwaty florystyczno-leśne: „Opalenie”, „Wiosło Duże”, „Wiosło Małe”,
- Obszary Natura 2000: „Dolina Dolnej Wisły”- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków, „Dolna Wisła”- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk,
- Użytki ekologiczne: „Trzciniowisko”, „Parowa”, „Borawa”, „Strzelnica w Gniewie”,
- Park miejski o pow. 8,04 ha,

¹ Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Gniew

- Parki podworskie o łącznej powierzchni 6 ha, zlokalizowanych w miejscowościach: Gniew, Cierpice, Opalenie, Rakowiec, Brody Pomorskie,
- Pomniki przyrody: grab pospolity, dąb szypułkowy, lipa szeroko-listna, kasztanowiec biały, jesion wyniosły.

Całą wschodnią granicę gminy Gniew stanowi Wisła nazywana przyrodniczą perłą Europy Środkowej. To ostatnia duża rzeka w tej części Europy, którą uznać można za naturalną. Cały obszar doliny Wisły w granicach gminy, znajduje się na liście krajowej Specjalnych Obszarów Ochrony. Rzeka płynie tu naturalnym korytem, otoczona mozaiką zarośli wierzbowych i lasów łągowych, a także pól i pastwisk. Spotkać tu możemy bociana czarnego, czapłę białą, mewę małą, rybołowa oraz liczne siewkowate. Wisła to oaza dla roślin torfowiskowych i raj dla miłośników wędkarstwa.

Lewy dopływ Wisły stanowi rzeka Wierzyca o długości około 130 km. Stanowi ona szlak kajakowy, a w jej biegu są liczne elektrownie wodne. Mieszkańcy gminy Gniew wolny czas mogą spędzać nad jeziorami w miejscowościach: Pieniążkowo, Połwieś, Rakowiec, Tymawa.

Gmina Gniew to również doskonałe miejsce na wypoczynek, jak również na zorganizowanie obozów przyrodniczych, zajęć edukacji ekologicznej, zajęć terapeutycznych dla niepełnosprawnych oraz imprez towarzyskich z ogniskiem.

Jedną z atrakcji jest kompleks rekreacyjny znajdujący się w pobliżu leśniczówki w miejscowości Brody Pomorskie idealnie nadający się do biesiadowania przy ognisku czy grillu. W muzeum leśnym można zobaczyć sprzęt i urządzenia wykorzystywane w przeszłości w rolnictwie, a w mini-zoo żywe zwierzęta leśne i ptaki. Wspaniale rozwijającą się ostatnio miejscowością jest Opalenie – duża, dawniej szlachecka wieś. Największy atut Opalenia stanowi jego wspaniałe położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły i rozległych starych kompleksów leśnych. Lasy te kryją wielkie bogactwo zarówno chronionych, jak i rzadko spotykanych gatunków flory i fauny. Właśnie tu znajdują się przepięknie położone gospodarstwa agroturystyczne: „Maciejówka” oraz „Miodowe Rajskie Pólka”.

- Gospodarstwo agroturystyczne „Maciejówka” oferuje:
 - miejsca noclegowe dla około 20 osób w czterech pokojach z łazienkami oraz domku turystycznym,
 - jazdę konną z instruktorem, przejazdy bryczkami, kucyki,
 - rajdy konne 1-3 dniowe, kuligi,
 - kontakt ze zwierzętami,
 - duży plac zabaw, boisko do siatkówki, rozstawiany letni basen,
 - spływy kajakowe,
- Gospodarstwo agroturystyczne „Miodowe Rajskie Pólka” oferuje:
 - 15 miejsc noclegowych,

- naukę jazdy konnej oraz rzeźby w drewnie,
- wycieczki rowerowe, grzybobranie, wieczorne ogniska,
- szkolenia dotyczące apiterapii, czyli leczenia preparatami pszczelimi,
- zwiedzanie pasieki pszczelarskiej,
- zabawy na świeżym powietrzu dla najmłodszych,

Przez teren gminy Gniew przebiega pięć szlaków turystycznych:

1. Szlak Dolnej Wisły łączący Wielkie Walichnowy z Nowem,
2. Szlak Lasów Dębińskich prowadzący od Zajazdu „Gniewko” w Rakowcu do Wiosła Małego,
3. Szlak Rzeki Wierzycy łączący Gniew z Pelplinem,
4. Szlak Opaleński biegnący na trasie Zajazd „Gniewko” w Rakowcu – Opalenie,
5. Szlak ziemi tczewskiej mający swój początek przy Zajeździe „Gniewko” w Rakowcu, wiodący poprzez Smętowo Graniczne do Tczewa.

Wszystkie te szlaki przebiegają przez najbardziej malownicze i obfitujące w atrakcje przyrodnicze i kulturowe tereny gminy Gniew. Są one świetnie oznakowane, dobrze zagospodarowane pod względem technicznym i właściwie utrzymane. Idealnie nadają się na weekendowe wyprawy rodzinne.

Zabytki, które warto zobaczyć:

- Panorama Gniewa,
- Zamek Krzyżacki,
- Pałac Marysienki,
- Największy zespół zabytkowych kamienic w województwie pomorskim,
- Gotycki Kościół Parafialny,
- Sanktuarium Maryjne w Piasecznie z łaskami słynącą figurą Matki Boskiej Piaseckiej -Królowej Pomorza i Matki Jedności,
- Cmentarze mennonickie w Wielkich Walichnowach i Polskim Gronowie,
- XIX-wieczny pomnik Gottlieba Schmidta w Widlicach,
- Dwór Czapskich w Opaleniu - XVIII w.

Najciekawsze imprezy promocyjne:

Międzynarodowy Pokaz Kucia Artystycznego,

- Turniej Rycerski króla Jana III na Zamku w Gniewie,
- Vivat Vasa! Inscenizacja Batalistyczna „Bitwa dwóch Wazów – 1626 r.”,

- Przeglądy Zespołów Folklorystycznych w Piasecznie (Kociewski i Międzynarodowy),
- Święto Gniewu – obchodzone w rocznicę nadania praw miejskich,
- Międzynarodowy Festiwal Muzyki Gospel

Imprezy:

- Zamek Gniew Sp. z o.o. prowadzi permanentną działalność w dziedzinie kultury, sztuki i dziedzictwa kulturowego poprzez organizowanie imprez: Majówka z Historią, Kociewska Majówka na Zamku Gniew, Noc Muzeum-Muzeum Jednej Nocy, Podróż w Przeszłość-„Turniej Złotej Róży”, Podróż w Przeszłość-„Potyczki polsko-szwedzkie”, Podróż w Przeszłość-„Jak za Zawiszy Czarnego”, Podróż w Przeszłość-„Husaria Króla Jana III”, Dni Miasta, Turniej Konny Króla Jana III Sobieskiego połączony z Nocą Świętojańską, Podróż w Przeszłość-„Husaria chluba oręza polskiego”, Konkurs kulinarny-Dorszowe Żniwa, Podróż w Przeszłość-Vivat Vasa!, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Gospel.
- Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Piasecznie posiada stałe ekspozycje – Ekspozycje etnograficzne, Rekonstrukcja chat kociewskich, Historia polskich kółek rolniczych, Dawne maszyny i narzędzia rolnicze, Rekonstrukcja dawnej kuźni oraz eksponowane na przestrzeni roku wystawy: Ostatni emisariusz – Tadeusz Chciuk-Celt (styczeń), Flotylla rzeczne Polskiej Marynarki Wojennej (luty – maj), Mistrz Reymont i Małgorzata – motywy reymontowskie w twórczości Małgorzaty Cernik (maj – sierpień), Jan Eugeniusz Zambach (wrzesień – grudzień).
- Muzeum Archeologiczne w Gdańsku oddział w Gniewie prezentuje stałe ekspozycje – Z dziejów Gniewa i ziemi gniewskiej, Bitwa pod Grunwaldem, Z dziejów kowalstwa artystycznego oraz Wymowa pól bitewnych (ekspozycje z dziedziny wojskowości z okresu I i II wojny światowej – wystawa Gdańskiego Bractwa Historii Wojskowości.
- Organizatorami szeregu imprez są także: Urząd Miasta i Gminy w Gniewie, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Gniewie, Gminny Ośrodek Sportu, Gniewskie Centrum Edukacji Ekologicznej”Helliantus” oraz Parafie Św. Mikołaja w Gniewie i Najświętszej Marii Panny w Piasecznie

Lokalne ciekawostki:

Regionalnym produktem spożywczym są Powidła Widlickie i Opaleńskie, smażone od kilku lat w pierwszych dniach jesieni. W związku z tym w gminie obchodzi się Święto Powideł.

2.2. PROCES DEMOGRAFICZNY MIASTA I GMINY GNIEW

Dane statystyczne informujące o strukturze ludności według wieku w gminie Gniew dotyczą lat 2011 - 2013. Zarówno w Polsce, jak i na obszarach, z których utworzona została gmina Gniew – od wielu już lat zmniejsza się liczebność populacji w wieku przedprodukcyjnym i jej udział względny w ogólnej liczbie ludności. Zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży na terenie gminy Gniew w związku z tym, wzrasta odsetek ludzi w starszych grupach wiekowych. Inaczej mówiąc spadek liczebności młodych generacji sprzyja procesowi starzenia demograficznego ludności.

Tabela 2. Przekrój statystyczny miasta i gminy w latach 2011 – 2013²

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	2013
Stan ludności ogółem, w tym:	16 326	16 286	16 155
Mężczyźni	8 110	8 088	8 028
Kobiety	8 216	8 198	8 127
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem, w tym:	3 502	3 478	3 354
Mężczyźni	1 805	1 796	1 711
Kobiety	1 697	1 682	1 643
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	10 284	10 184	10 074
Mężczyźni	5 434	5 429	5 388
Kobiety	4 850	4 755	4 686
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem, w tym:	2 540	2 624	2 727
Mężczyźni	1 029	1 077	1 133
Kobiety	1 515	1 547	1 594
Małżeństwa zawarte ogółem, w tym:	92	87	94
Cywilne	21	41	35
Wyznaniowe	71	46	59
Urodzenia żywe	163	182	143
Zgony	142	153	145

Gmina Gniew według stanu na dzień 30.06.2014 r. liczy 15793 mieszkańców. W porównaniu do lat 2011 - 2013 liczba ludności spada. Maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Spowodowała to mała liczba urodzeń i migracji w roku 2013.

² Źródło: Dane z Urzędu Miasta i Gminy Gniew

Porównując liczbę ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011 – 2013 zauważono tendencję malejącą. Wiąże się to z brakiem zapewnienia zatrudnienia dla tej grupy osób. Zwiększyła się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, co spowodowane jest niską liczbą urodzeń oraz starzeniem się społeczeństwa. Liczba zawartych małżeństw w latach 2011 - 2013 wynosiła 273. Z powyższego wynika, iż ludzie decydują się w większości na związki formalne zarówno wyznaniowe (176) jak i cywilne (97). W latach statystycznych urodziło się 488 dzieci. Spowodowane jest to faktem, iż kobiety coraz rzadziej decydują się na urodzenie więcej niż jednego dziecka z powodu mało stabilnej sytuacji materialnej i mieszkaniowej. Z analizy struktury wieku naszej gminy wynika, że w wieku produkcyjnym jest więcej mężczyzn niż kobiet, a w wieku poprodukcyjnym odwrotnie, co świadczy o większej umieralności mężczyzn.

2.3. GMINNE ZASOBY MIESZKANIOWE

Zadania związane z gospodarką mieszkaniową gminy Gniew w imieniu burmistrza realizuje powołana do tego Komisja ds. mieszkaniowego zasobu gminy. W jej skład wchodzi pracownicy urzędu miasta, przedstawiciel firmy Inwest-Kom oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, których zadaniem jest m.in. rozpatrywanie wniosków o przydział lokali. A to jest niełatwe zadanie, bo tych po prostu brakuje. Gmina posiada zbyt mało lokali, które można przeznaczyć na przydział osobom oczekującym. Część najemców skorzystała z prawa pierwokupu i nabyła od gminy zajmowane mieszkania, co spowodowało znacznie mniejszy odzysk. Problem potęgują także przepisy, które zobowiązują gminę do wskazania lokalu socjalnego lub pomieszczenia tymczasowego dla osób, wobec których Sąd orzekł o uprawnieniach do takiego lokalu w postępowaniach o eksmisję. W przypadku eksmisji prowadzonych przez administratorów lub zarządców zewnętrznych, jak np. spółdzielnie mieszkaniowe, zakłady pracy, osoby prywatne, nie złożenie przez gminę oferty najmu lokalu socjalnego skutkuje obowiązkiem wypłaty comiesięcznego odszkodowania. Wobec tego, komisja w pierwszej kolejności stara się wypełnić ustawowy obowiązek. Pierwszeństwo przydziału mają również osoby, które utraciły swoje miejsce zamieszkania w wyniku nieszczęśliwego wypadku (np. katastrofa budowlana). W roku 2014 pomocą taką objęto jedną rodzinę, która otrzymała pomieszczenie tymczasowe w budynku byłej szkoły w Ostrowitem.

Zasób mieszkaniowy gminy stanowi 261 lokali mieszkalnych zlokalizowanych w 75 budynkach, w tym:

- 20 to budynki stanowiące własność Gminy,
- 53 to budynki stanowiące własność wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy,

- 2 to budynki objęte umową zobowiązaniową zawartą z firmą POLMLEK Spółka z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Gmina posiada także 39 lokali socjalnych zlokalizowanych w 6 budynkach, w tym:

- 24 mieszkania w Gniewie w budynku przy ul. Krasickiego 8,
- 14 mieszkań w Brodach Pomorskich w budynkach nr 25A, 25B, 25C, 25D,
- 1 mieszkanie w Gniewie w budynku przy ul 27 Stycznia 17.

W skład nieruchomości stanowiących własność Gminy wchodzi także lokale mieszkalne znajdujące się:

- w budynkach szkół - 14,
- w budynkach byłych szkół - 1,
- w budynkach Ochotniczej Straży Pożarnej - 4
- w budynkach szkół oddanych Stowarzyszeniu - 3,

Gmina posiada również 8 pomieszczeń tymczasowych zlokalizowanych w budynku byłej szkoły w Rakowcu. Prowadzi prace adaptacyjne budynku po byłej szkole podstawowej w Ostrowitem z przeznaczeniem na lokale socjalne i pomieszczenia tymczasowe (zarządzane przez M-GOPS), jak również realizuje budowę budynków mieszkalnych wielorodzinnych dla mieszkańców tzw. budynku Sądu i Domu Bramnego w Gniewie.

W roku 2013 Gmina złożyła 5 pozwów o eksmisję, natomiast w roku 2014 pozwów 7. Pozwoli to na dalsze rozszady w mieszkaniowym zasobie gminy i wysiedlanie dłużników z zajmowanych dotychczas lokali. W celu skuteczniejszej walki z dłużnikami, gmina przygotowuje się do adaptacji pomieszczeń umożliwiających wykonanie wyroków o eksmisję.

Ponadto Invest-Kom wraz z komisją analizują zgłaszane sytuacje dotyczące najemców, którzy nie zamieszkują w lokalach objętych umową lub posiadają dodatkowo inne prawo własności.

Odzyskane od dłużników lokale będą przeznaczane dla osób znajdujących się na liście oczekujących. Na dzień 11.09.2014r. jest to 105 osób, które złożyły wnioski o przydział (z tego 6 wniosków o przydział lokalu socjalnego).

Warunkiem umożliwiającym ubieganie się o lokal gminny jest spełnienie kryteriów określonych w uchwale Rady Miejskiej: dochody i czas zamieszkiwania na terenie naszej gminy, który wynosi minimum 5 lat. Komisja przyznając lokal musi dopasować jego wielkość do liczby osób mających tam zamieszkać – w lokalu komunalnym musi przypadać 10m² powierzchni mieszkalnej na każdą z osób, a w socjalnym 5m².

Deficyt lokali socjalnych oraz zadłużenia lokatorów to dziś jedno z najtrudniejszych kwestii, z jakimi boryka się gmina Gniew, realizując zadania w zakresie gospodarki mieszkaniowej.

Zadłużenie z tytułu czynszów na dzień 30.03.2014r. wyniosło aż 437 122 zł.

2.4. EDUKACJA

Gminny system oświaty tworzy sieć szkół zajmujących się kształceniem na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym. Tworzą je:

- 3 szkoły podstawowe: w Gniewie (z jedną klasą integracyjną), Piasecznie (z oddziałami przedszkolnymi) oraz Polskim Gronowie (z oddziałami przedszkolnymi) – prowadzone przez Gminę Gniew,
- 1 zespół szkół: w Opaleniu (szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole i oddział zamiejscowy szkoły w Pieniążkowie),
- 1 gimnazjum: w Gniewie (z trzema klasami specjalnymi),
- 1 przedszkole publiczne: w Gniewie,
- 1 przedszkole niepubliczne: w Gniewie,
- 2 szkoły podstawowe: w Tymawie i Gogolewie – prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie.

Wg stanu na dzień 1 września 2014r. do poszczególnych placówek uczęszcza:

- Szkoła Podstawowa w Gniewie – 481 dzieci
- Zespół szkół w Opaleniu – 434 dzieci
- Szkoła Podstawowa w Tymawie – 77 dzieci
- Szkoła Podstawowa w Polskim Gronowie – 110 dzieci
- Szkoła Podstawowa w Gogolewie – 73 dzieci
- Szkoła Podstawowa w Piasecznie – 135 dzieci
- Przedszkole Publiczne w Gniewie – 214 dzieci
- Przedszkole Niepubliczne w Gniewie – 18 dzieci

Zatrudnienie w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę Gniew na koniec roku szkolnego 2013/2014 znajdowało 161 nauczycieli. W stosunku do lat poprzednich liczba ta minimalnie się zmniejsza, wiąże się to głównie z niżem demograficznym.

Na terenie gminy Gniew funkcjonuje również Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, dla którego organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Tczewie. Obecnie w szkole funkcjonuje:

- 1 oddział liceum – 25 uczniów
- 2 oddziały technikum – 29, 35 uczniów

- 5 oddziałów zawodowych – 19, 20, 23, 24, 35 uczniów
- 2 oddziały wieczorowe – 23, 34 uczniów

Szkoły te posiadają profesjonalną, młodą, przyjazną uczniom kadre, która zapewnia gruntowną wiedzę i pomaga w rozwijaniu zainteresowań.

Dzieci i młodzież z tych szkół mają możliwość uczestnictwa w licznych konkursach, olimpiadach i imprezach, przez co poszerzają swoje horyzonty i rozwijają umiejętności.

Na terenie gminy zatrudniana jest wyspecjalizowana kadra mogąca udzielić uczniom i ich rodzicom szybkiej i właściwej pomocy pedagogiczno-psychologicznej i psychiatrycznej, jednakże z uwagi na dużą liczbę dzieci i młodzieży z problemami jest ona niewystarczająca.

Obecny stan placówek wynika z reorganizacji sieci szkół, które przeprowadzono w 2008 roku tj. zlikwidowano Szkoły Podstawowe w Kursztynie oraz Rakowcu, natomiast Szkołę w Pieniążkowie włączono w skład Zespołu Szkół w Opaleniu. Kolejny etap reorganizacji przeprowadzono w 2012 roku, kiedy to zlikwidowano formalnie Szkołę Podstawową w Gogolewie i Tymawie, przekazując je prowadzeniu Stowarzyszeniu Przyjaciół Szkół Katolickich z Częstochowy, natomiast Szkołę Podstawową w Ostrowitem włączono w skład Zespołu Szkół w Opaleniu (fizycznie uczniowie uczęszczają do oddziału zamiejscowego w Pieniążkowie).

Powyższy proces przeprowadzono z uwagi na spadek liczby uczniów w poszczególnych latach, a co za tym idzie wzrost kosztów utrzymania coraz mniejszych oddziałów w szkołach na wsiach.

Oszczędności wynikające z wprowadzanych zmian władze gminy w kolejnych latach starają się inwestować w polepszenie infrastruktury szkolnej. Na terenie Gminy Gniew powstały nowe obiekty sportowe: dwa boiska typu „Orlik” (w Gniewie i Piasecznie), zespół boisk wielofunkcyjnych w miejscowości Opalenie oraz Skatepark przy Gminnym Ośrodku Sportu. Obecnie w trakcie budowy jest boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Gniewie – planowany termin oddania do użytku to listopad 2014r. Równocześnie poprawie ulega infrastruktura szkolna, stan techniczny budynków ulega zmianie, mimo trudności wynikających z faktu, że większość placówek mieści się w starych obiektach.

2.5. EDUKACJA EKOLOGICZNA

Od dnia 06 marca 2006r. działa Gniewskie Centrum Edukacji Ekologicznej, którego celem jest edukacja ekologiczna skierowana do lokalnej społeczności, w szczególności do dzieci i młodzieży a którego zadaniem jest:

- propagowanie idei ekorozwoju, jako rozwoju gospodarczego i społecznego uwzględniającego potrzeby środowiska naturalnego,

- zintensyfikowanie działań na rzecz ochrony środowiska przez współpracę pomiędzy jednostkami organizacyjnymi gminy, lasami państwowymi i innymi organizacjami mającymi w statucie działalność ekologiczną,
- kształtowanie postaw nacechowanych wrażliwością i szacunkiem dla przyrody,
- nakłanianie do racjonalnego korzystania ze środowiska naturalnego w poczuciu pełnej odpowiedzialności za jego stan,
- dążenie do kontaktu ze środowiskiem i aktywnego wypoczynku,
- promocja gminy Gniew jako regionu atrakcyjnego turystycznie,
- oddziaływanie poprzez dzieci i młodzież na postawę i zachowania ludzi dorosłych.

Od stycznia 2009r. Gniewskie Centrum Edukacji Ekologicznej jest jednostką organizacyjną Stowarzyszenia Centrum Aktywnych – Gniew.

Gniewskie Centrum Edukacji Ekologicznej organizuje:

- zajęcia edukacyjne o tematyce ekologicznej w swojej siedzibie, szkołach oraz na innych terenach atrakcyjnych przyrodniczo,
- zajęcia na terenie oczyszczalni ścieków i komunalnego składowiska odpadów,
- akcje edukacyjne dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego, składowania i segregacji odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- akcje informacyjne na łamach lokalnego miesięcznika „Nowiny Gniewskie”,
- Koło Ekologiczne skupiające młodzież z terenu gminy,
- badanie stanu środowiska naturalnego naszego regionu,
- wystawy oraz konkursy plastyczne i fotograficzne dla dzieci i młodzieży,
- działania i inicjatywy społeczne w dziedzinie ochrony środowiska,
- czynny wypoczynek uczący poszanowania dla otaczającej przyrody,
- współpracę ze szkołami oraz organizacjami pozarządowymi, regionalnymi i lokalnymi zajmującymi się edukacją ekologiczną,
- współpracę z Zespołem Parków Krajobrazowych „Dolina Dolnej Wisły”.

2.6. OCHRONA ZDROWIA

System ochrony zdrowia na terenie miasta i gminy Gniew oparty jest na niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej. W Gniewie znajduje się Zespół Opieki Zdrowotnej MEDICAL Sp. z o. o. Placówka ta obsługuje około 15000 pacjentów z miasta i gminy Gniew, poprzez swoje poradnie:

- poradnię lekarza POZ,
- poradnię pediatryczną,
- poradnię ginekologiczno – położniczą,

- poradnię położnej środowiskowej – rodzinnej,
- poradnię pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej,
- poradnię chirurgii ogólnej,
- poradnię otolaryngologiczną,
- poradnię neurologiczną,
- poradnię dermatologiczną,
- poradnię okulistyczną,
- poradnię stomatologiczną,
- poradnię medycyny pracy,
- pracownię RTG,
- laboratorium diagnostyczne.

Oprócz placówki w Gniewie funkcjonują jej terenowe oddziały w Opaleniu i Kolonii Ostrowickiej.

Zadania z zakresu leczenia szpitalnego i klinicznego realizowane są w Tczewie, Starogardzie Gdańskim, Trójmieście, Kwidzynie, Sztumie i Prabutach. Zadania z zakresu usług pogotowia ratunkowego realizowane są w Tczewie i Kwidzynie.

W Gniewie znajduje się również Zakład Opiekuńczo - Lecznicy wchodzący w strukturę Szpitala Tczewskie S.A. w Tczewie. Placówka ta dysponuje 48 łózkami. Istnieje również prywatna praktyka pielęgniarek środowiskowych i położnej środowiskowej.

W miejscowości Opalenie mieści się Centrum Leczenia Uzależnień „ZAPOWIEDNIK”. Centrum oferuje pomoc dla osób uzależnionych od środków lub substancji psychoaktywnych z poza terenu gminy Gniew.

Na terenie Gniewu działa również Dom Pomocy Społecznej dla przewlekle somatycznie chorych, dysponujący miejscem dla 99 osób oraz Dom Pomocy Społecznej w Wielkich Wyrębach dla 78 osób, przeznaczony dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

W Gniewie działają ponadto cztery apteki ogólnodostępne:

1. Apteka „KOCIEWSKA” przy ul. Kopernika 8a,
2. Apteka „GNIEWSKA” przy ul. Witosa 17,
3. Apteka im. Klaudiusza Galena przy ul. Piłsudskiego 17,
4. Apteka „MEDICAL” przy ul. Witosa 10.

2.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na terenie gminy Gniew znajduje się Komisariat Policji. Jednostka ta obsługuje również gminę Morzeszczyn. Współpracuje ściśle z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa w powiecie, takimi jak Gminne Centrum Reagowania Gniew, Żandarmeria Wojskowa, Straż Ochrony Kolei, Państwowa i Społeczna Straż Rybacka, Straż leśna. Nad bezpieczeństwem publicznym Miasta i Gminy Gniew czuwają Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, a także Straż Miejska.

Straż Miejska bierze udział w zabezpieczeniu różnego rodzaju uroczystości religijnych, imprez masowych, kontroli obiektów handlowych z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dokonuje kontroli wywozu nieczystości, wyłapywania bezpańskich psów oraz podejmuje szereg innych działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców gminy.

Tabela 3. Działania podejmowane na terenie gminy Gniew w latach 2011 – 2013³

Działanie	2011	2012	2013
pouczenia	90	138	143
mandaty	77	48	57
wnioski o ukaranie do sądu	9	13	10

2.8. POMOC SPOŁECZNA

Na terenie Miasta i Gminy Gniew funkcjonuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy. Działa w oparciu o Statut Ośrodka jak również Regulamin Organizacyjny. Organem założycielskim jest gmina Gniew.

Celem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin z terenu miasta i gminy, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych oraz pomoc w uzyskaniu samodzielności, odpowiednio do ich możliwości i uprawnień.

Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy około tysiącu rodzin rocznie.

Głównymi przyczynami uprawniającymi do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest bezrobocie i ubóstwo. Ponadto pomocy udziela się ze względu na niepełnosprawność, długotrwałą chorobą, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ochronę macierzyństwa, alkoholizm, narkomanię, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

³ źródło: Straż Miejska w Gniewie

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie działa w oparciu o:

- 1) ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej / tekst jednolity: Dz. U. 2013r. poz 182, z późn. zm. /,
- 2) ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym / tekst jednolity Dz. U. 2013r., poz. 594, z późn. zm. /,
- 3) uchwałę Nr XXXV/228/2013 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 29 maja 2013r. w sprawie uchwalenia statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie,
- 4) ustawę z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych / tekst jednolity Dz. U. 2013r., poz. 885, z późn. zm./,
- 5) ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi / tekst jednolity Dz. U. 2012r. poz. 1356, z późn. zm./,
- 6) ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii / tekst jednolity Dz. U. 2012r. poz. 124, z późn. zm. /,
- 7) ustawę z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych / tekst jednolity Dz. U. 2013r, poz. 996, z późn. zm. /,
- 8) ustawę z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych / tekst jednolity Dz. U. 2013r., poz. 1456, z późn. zm. /,
- 9) ustawę z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów / tekst jednolity Dz. U. 2012 r., poz.1228, z późn. zm./,
- 10) ustawę z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudniania i instytucjach rynku pracy / tekst jednolity Dz. U. 2013r., poz. 674, z późn. zm. /,
- 11) ustawę z dnia 9 czerwca 2011r, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej / test jednolity Dz. U. 2013r.,poz. 135, z późn. zm. /,
- 12) ustawę z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty / tekst jednolity Dz. U. z 2004r., Nr 256, poz. 2572, z późn. zm. /,
- 13) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / tekst jednolity Dz. U. z 2005r., Nr 180, poz. 1493, z późn. zm. /,
- 14) innych właściwych aktów prawnych,

Realizuje zadania własne poprzez:

- opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,

- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych (finansowane z budżetu państwa),
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- pracę socjalną,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- dożywianie dzieci (20% - 40% - finansowane z budżetu gminy, 60% - 80% z budżetu państwa),
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych (finansowane z budżetu państwa),

- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizację programów osłonowych,
- współpracę z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnianie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (finansowane z budżetu państwa),
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a ustawy o pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Wychodząc naprzeciw potrzebom ludzi upośledzonych umysłowo i chorych psychicznie, mieszkających na terenie Gminy Gniew, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie pozyskał środki na utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy. Placówka ta mieści się w Gniewie, przy ul. Krasickiego 8 i dysponuje 30 miejscami.

Głównymi celami ŚDS są:

- zapobieganie izolacji i wykluczeniu społeczności osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi możliwości pozostawania w swoim naturalnym środowisku i udziału w życiu społecznym,
- odciążenie rodzin, które borykają się z ogromnym ciężarem zapewnienia opieki osobie niepełnosprawnej umysłowo, a przez to często spychane są w sferę ubóstwa ze względu na brak możliwości podjęcia pracy przez opiekuna,
- wzmocnienie więzi rodziny przez zaangażowanie rodzin w prowadzoną terapię, udzielanie wsparcia rodzinom w przewycięzaniu ich trudnych sytuacji życiowych,
- poprawa sprawności psychofizycznej podopiecznych, zwiększenie ich samodzielności i adaptacja do życia społecznego.

W Środowiskowym Domu Samopomocy zatrudnieni są:

- w pełnym wymiarze godzin: 2 pedagogów, osoba wykonująca zarówno obowiązki Kierownika i pracownika socjalnego oraz kierowca,
- na umowę zlecenie: psycholog i rehabilitant.

W roku 2013r. w zajęciach brało udział 30 osób.

Od dnia 12 stycznia 2009r. uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy są dowożeni na zajęcia samochodem Renault Trafic pozyskanym ze środków własnych gminy i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Na terenie Miasta i Gminy Gniew zauważalny jest brak instytucjonalnych form kompleksowej pomocy rodziny w miejscu zamieszkania m.in. brak mieszkań chronionych, jadłodajni i noclegowni bądź ogrzewalni.

Fundusze Europejskie

W latach 2008 - 2013 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie był realizatorem projektu systemowego z zakresu pomocy i integracji społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 „Upowszechnianie aktywnej integracji na terenie gminy Gniew” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Udział w projekcie wzięło 207 osób, w tym 117 z

terenów wiejskich. W projekcie uczestniczyło 174 kobiet i 33 mężczyzn, z czego ukończyło zaplanowaną ścieżkę wsparcia 196 osób (166 kobiet i 30 mężczyzn). Z większością podpisano kontrakt socjalny a z grupą 33 osób prowadzono działania „Program Aktywności Lokalnej”. Łączna kwota realizowanych projektów wynosi **2.209.920,34 zł**. Wkład własny gminy to **297.047,14 zł**.

Projekt skierowany był do mieszkańców naszej gminy korzystających z pomocy naszego Ośrodka, będących osobami długotrwale bezrobotnymi. Celem projektu było przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej, zwiększenie kompetencji funkcjonowania społecznego, pełnienia ról społecznych, wzrost kompetencji rodzicielskich i zdobycie nowych kwalifikacji zawodowych oraz wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej. W ramach projektu realizowane były następujące działania: szkolenia z zakresu rozwoju osobowego, aktywizacji i reintegracji zawodowej, szkolenie z zakresu promocji i profilaktyki rodziny, wsparcie dla rodzin wykazujących dysfunkcję w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zapobieganie patologiom:

- komunikacja interpersonalna (pedagog, psycholog) - 96 osób, zdobywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy (doradca zawodowy) - 84 osoby, test preferencji zawodowych i określenie indywidualnego planu działania - 79 osób, budowanie budżetu domowego - 79 osób, promocja, profilaktyka rodziny i kreowanie wizerunku - 79 osób, pierwsza pomoc przedmedyczna - 181 osób, odkrywanie twórczego potencjału (warsztaty twórcze) - 69 osób, kreowanie wizerunku - 168 osób, treningi kompensacyjne i kształtowanie umiejętności społecznych - 74 osoby, podstawy obsługi komputera - 175 osób, Szkoła dla rodziców - 145 osób.

Udzielono także pomocy w formie poradnictwa z prawnikiem - 79 osób oraz psychologiem - 196 osób oraz sfinansowano koszty nauki dla 5 osób. W ramach projektu Beneficjenci Ostateczni ukończyli następujące kursy zawodowe:

- opiekun osób starszych i niepełnosprawnych - 84 osoby, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej - 49 osób, opiekunka dziecięca - 39 osób, zakładanie własnej działalności - 12 osób, kurs prawa jazdy kat. B - 11 osób, przedstawiciel handlowy z kursem prawa jazdy kat. B - 7 osób, magazynier - sprzedawca z obsługą wózków widłowych - 13 osób, manicurzystka - 9 osób, krawcowa - 4 osoby, kucharz małej gastronomii - 7 osób, fryzjer - 5 osób, kosmetyczka - 5 osób, robotnik budowlany - 1 osoba, projektowanie terenów zielonych - 5 osób, podstawy j. angielskiego - 77 osób.

W projekcie brało udział 129 osób o statusie bezrobotnego, w tym 94 osoby długotrwale bezrobotne, nieaktywne zawodowo w liczbie 78, w tym 25 osób uczących się oraz 35 osób niepełnosprawnych. Większość osób biorących udział w projekcie to osoby z

wykształceniem podstawowym 112, ponadgimnazjalnym 92, pomaturalne 2 i 1 osoba z wykształceniem wyższym.

Beneficjenci projektu to osoby kształtujące się w przedziałach wiekowych: 15-24 lat to 42 osoby, 25-54 lat to aż 147 osób, 55-64 lat to 7 osób.

Dodatkowo 23 osoby brały udział w Programie Aktywności Lokalnej.

Dla osób biorących udział w projekcie i ich rodzin organizowano działania środowiskowe mające na celu pogłębienie więzi rodzinnych i aktywnego spędzania wolnego czasu, jak również integrację ze społecznością lokalną i wzbudzanie inicjatyw społecznych. Modelowanie relacji pomiędzy młodszym i starszym pokoleniem poprzez wspólne spotkania oraz niesienie pomocy osobom starszym.

Pozytywnym rezultatem, niezamierzonym w projekcie wynikającym z działań projektowych było zawiązanie się grupy „Aktywni Inaczej”, w skład której wchodzi 25 osób. Są to przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne z całej Gminy Gniew, którzy brali udział w latach 2008 – 2013 w projekcie pn. „Upowszechnianie aktywnej integracji na terenie Gminy Gniew”. Uczestnictwo w projekcie pozwoliło im na aktywizację psychiczną i społeczną. Otrzymując wsparcie nabyli umiejętności radzenia sobie w nowych, często trudnych sytuacjach życiowych i samodzielnego radzenia sobie ze stresem. Udoskonalili umiejętności postrzegania norm – społecznych w sensie pozytywnym poprzez nabyte na zajęciach umiejętności nawiązywania poprawnych kontaktów interpersonalnych, rozwiązywania konfliktów oraz kultury wypowiedzi. Wśród tych osób nastąpiło również przywrócenie wiary w swoje możliwości, podniesienie własnej samooceny i poczucie własnej wartości oraz pobudzenie aktywności twórczej i poznawczej. Mimo starań w poszukiwaniu pracy nie uzyskali zatrudnienia z różnych względów.

Osoby te wielokrotnie próbowały podjąć pracę, ale z powodu braku ofert na rynku pracy nie zdołały zmienić swojej sytuacji bytowej, jednakże są to osoby aktywne, chętne do działania oraz współpracy, gotowe na nowe doświadczenia i niesienie pomocy innym. Grupa ta zrzesza aktywnych ludzi, których połączyła chęć działania na rzecz społeczności lokalnej. Mają wiele pomysłów na życie i nie wiedzą czym jest beczynność i nuda. Są różni, ale zawsze starają się odpowiadać na potrzeby lokalnej społeczności.

Grupie udało się przygotować przedstawienia pt. „Czerwony kapturek i Przyjaciele”, „Kopciuszek”, „Smerfy”, które wystawiane są w Szkołach, Przedszkolach, Domu Pomocy Społecznej oraz sołectwach na terenie naszej gminy. Część strojów członkowie grupy wykonują własnoręcznie, a niektóre zostają wypożyczone dzięki współpracy z proboszczem Parafii w Gniewie i Panem Jackiem Ordowskim. Przedstawienia wystawiane były również na terenie szkoły w Smętowie Granicznym.

Dodatkowo „Aktywni Inaczej” organizują festyny z okazji: „DNIA DZIECKA”, „DNIA MATKI i Spotkania Organizacyjne w Domu Pomocy Społecznej i sołectwach naszej gminy.

Szczególnym obszarem ich aktywności jest wspieranie oraz rozwój kultury, edukacji. To z tego powodu, że zajmują się poważnymi rzeczami, ale niekoniecznie w konwencjonalny sposób, ich działania pomagają, zaskakują, bawią oraz uczą. Jako pojedyncze jednostki nie byłyby w stanie działać na rzecz społeczności lokalnej, natomiast jako zrzeszona grupa mogą podejmować szereg zróżnicowanych inicjatyw na rzecz innych osób. Każdy z członków wraz ze swoją osobą wnosi szereg pomysłów.

Celem utworzenia przedsięwzięcia było ukazanie osób bezrobotnych jako osoby aktywne, chcące wprowadzić zmiany w mentalności społeczeństwa.

Mimo, iż nie mogą znaleźć pracy potrafią być aktywni w środowisku lokalnym i z chęcią pomagają innym.

Pieczą zastępczą

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie od 2011 roku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich ich członków, a w szczególności dzieci M-GOPS w Gniewie zatrudnia 2 asystentów rodziny, którzy łącznie udzielają wsparcia 15 rodzinom z terenu gminy Gniew. Ze względu na niewydolność opiekuńczo – wychowawczą, alkoholizm i przemoc w rodzinie istnieje realna potrzeba zapewnienia pomocy w formie pracy z rodziną przeżywającą trudności.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W roku 2012 gmina Gniew poniosła koszty utrzymania w pieczy zastępczej dla 3 dzieci w łącznej wysokości 7.740 zł, w 2013 roku 3 dzieci w łącznej wysokości 26.562 zł, do dnia 31 sierpnia 2014 roku 22 dzieci w wysokości 45.017 zł.

W związku z powyższym uzasadnionym jest zatrudnianie asystentów rodziny dla poprawy sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną a tym samym zmniejszenia kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Pomoc materialna dla uczniów

Od września 2010 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie wykonuje zadania wynikające z ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku dotyczące pomocy materialnej dla uczniów. Świadczenia te mają charakter socjalny i zostały wprowadzone w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienia pokonywania barier dostępu do nauki uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. Świadczenia te są niezależne od typu i rodzaju szkoły, do której uczeń uczęszcza, czy też od wyników w nauce – podstawowym kryterium przyznawania jest dochód na osobę w rodzinie.

Świadczenia pomocy materialnej dla uczniów dzielimy na dwa rodzaje:

1. Stypendium szkolne – świadczenie okresowe przyznawane uczniowi w roku szkolnym, na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 m-cy.
2. Zasiłek szkolny – ma charakter jednorazowy, przyznaje się go z powodu zdarzenia losowego.

Obydwa powyższe świadczenia przeznacza się na pokrycie kosztów związanych z edukacją ucznia. Mogą się o nie ubiegać mieszkańcy gminy, bez względu na położenie szkoły, do której uczęszczają.

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest zadaniem własnym gminy, na które otrzymuje dotację celową z budżetu państwa w wysokości 80% całości kosztu zadania. Pozostałe 20% kosztu jest to wydatek z środków własnych gminy.

Tabela 4. Wykonanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów w latach 2011 – 2013.⁴

Wyszczególnienie	Lata		
	2011	2012	2013
Przyznane stypendia	935	936	997
Kwota ogółem	275 402	246 590	271 214
w tym:			
dotacja	229 217	196 875	216 500
środki własne	46 185	49 715	54 714

⁴ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

Na dzień 30.06.2014r. kwota wydanych stypendiów szkolnych wyniosła łącznie 150 920 zł z czego 118 265 zł – dotacja, 32 655 zł – środki własne.

Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

Miejsko – Gminny Ośrodek pomocy Społecznej w Gniewie od 01.05.2004 r. realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.).

Tabela 5. Realizacja Świadczeń rodzinnych w latach 2011 – 2013. ⁵

Rodzaj świadczenia	Rok	Kwota	Liczba świadczeń
Zasiłek rodzinny	2011	1.994.811	23.518
	2012	1.839.024	20.716
	2013	1.835.558	18.510
Dodatek do zasiłku rodzinnego	2011	1.248.236	11.214
	2012	1.091.421	10.047
	2013	933.174	8.977
Zasiłek pielęgnacyjny	2011	1.306.161	8.537
	2012	1.328.040	8.680
	2013	1.316.106	8.602
Świadczenie pielęgnacyjne	2011	1.622.663	6.003
	2012	1.865.727	3.900
	2013	1.070.586	2.174
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	2011	169.000	169
	2012	169.000	169
	2013	111.000	111

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie realizują zadania przewidywane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1228). Zadania te realizują od września 2008 roku, w okresie 2008-2010 zostało wypłaconych łącznie 5241 świadczeń z funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 1 609 232,00zł. Przeprowadzono działania wobec 464 dłużników i wydano 405 decyzji na w/w świadczenia.

⁵ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

Tabela 6. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie 2011-2013 oraz ilość dłużników, wobec których zostały podjęte działania: ⁶

Rok	Kwota wypłaconych świadczeń/ zł	Ilość wypłaconych świadczeń	Liczba wierzycielek/decyzji	Liczba dłużników
2011	847 535,00	2514	148	198
2012	842 185,00	2372	138	212
2013	862 280,00	2410	136	221

Na dzień 31.08.2014r. w ewidencji M-GOPS w Gniewie figuruje 132 wierzycielek i 200 dłużników. Na II kwartał 2014 roku zostały wypłacone 1193 świadczenia na łączną kwotę 426 071,00 zł.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy wprowadzony ustawą z dnia 02.07.1994r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatków mieszkaniowych (Dz.U. Nr 105, poz. 509 z późn. zm.) miał na celu ochronę rodzin, które znalazły się w niedostatku. Ustawa miała chronić je przed negatywnymi skutkami gwałtownej podwyżki czynszów, zaś większość środków z tych podwyżek miała służyć naprawie dekapitalizowanej substancji mieszkaniowej. Dnia 21.06.2001r. (Dz.U. Nr 71, poz. 734 z późn. zm.) uchwalona została ustawa o dodatkach mieszkaniowych i po kilku nowelizacjach obowiązuje do chwili obecnej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie wypłaca dodatki mieszkaniowe od 01.02.2005r., natomiast od dnia 01.01.2014r. dodatek energetyczny wprowadzony ustawą z dnia 26 lipca 2013r. o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 27 sierpnia 2013r.) Dodatek energetyczny wypłaca się odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej – osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy.

Na dzień 30 czerwca 2014r. wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie **536 897,07 zł.**

Tabela 7. Dodatki mieszkaniowe wypłacane w latach 2011 – 2013. ⁷

Lata		Lokale			
		gminne	Spółdzielcze	pozostałe	OGÓŁEM
2011	Liczba świadczeń	2983	739	1509	5231
	Kwota dodatków	479 403,-	113 412,-	230 101,-	822 916,-
2012	Liczba świadczeń	2911	712	1491	5114
	Kwota dodatków	540 233,-	126 004,-	249 548,-	915 785,-

⁶ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

⁷ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

2013	Liczba świadczeń	3147	801	1512	5460
	Kwota dodatków	607 993,-	146 922,-	272 713,-	1 027 628,-

Tabela 8. Dodatek energetyczny wypłacany w 2014 roku. ⁸

liczba osób w gospodarstwie domowym	limit zużycia energii elektrycznej	miesięczna wysokość dodatku energetycznego	Liczba wniosków przypadająca na I i II kwartał 2014 r.	kwota dotacji na realizację wypłat dodatku energetycznego kwartale 2014 r w zł	koszty wypłacania odbiorcom wrażliwym energii elektrycznej dodatku energetycznego za I i II kwartał 2014 r w zł	razem (6 + 7)
1	900 kWh	11,36	71	806	16	822
2-4	1.250 kWh	15,77	140	2.207	44	2.251
5	1.500 kWh	18,93	77	1.457	29	1.486

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie jest administratorem mieszkań socjalnych zlokalizowanych na terenie gminy Gniew:

Tabela 9. Lokalizacja, liczba mieszkań i osób w mieszkaniach socjalnych w Gminie Gniew. ⁹

Adres	Liczba mieszkań	Liczba zamieszkałych osób
Gniew, ulica Krasickiego 8	24	73
Brody Pomorskie 25 A,B,C,D	14	37
Rakowiec 32	8	20
Ostrowite 5	2	13

Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne są formą pomocy dla klientów Ośrodka Pomocy, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, bez prawa do świadczeń.

Tą formą pomocy w latach 2011- 2013 było objętych 59 osób.

Zatrudnieni w ramach prac społecznie użytecznych pracują 10 godzin tygodniowo i uzyskują wynagrodzenie za przepracowane godziny zgodnie ze stawką:

- 2011r. – 7,30 zł za godz.,
- 2012r. – 7,70 zł za godz.,
- 2013r. – 7,70 zł za godz.

Średnia ilość przepracowanych godzin rocznie przez jedną osobę to 396.

Wynagrodzenie jest refundowane w wys, 60% z Funduszu Pracy, pozostała kwota tj. 40% to środki własne Gminy.

⁸ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

⁹ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

Prace społecznie użyteczne to bardzo dobra forma pomocy. Klienci OPS chętnie z niej korzystają. Praca daje im poczucie wartości, pozwala na poznanie środowiska i nawiązanie nowych kontaktów.

W roku 2014 z tej formy pomocy korzysta 28 osób i uzyskują wynagrodzenie wg stawki 8,10 zł za godz. pracy.

Bank żywności

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie współpracuje z Bankiem Żywności od roku 2010, który to dostarcza produkty żywnościowe dla najuboższej ludności UE. Bank Żywności przekazuje artykuły spożywcze nieodpłatnie, które są dostępne w ramach programu PEAD. W latach 2010 – 2013 z tej formy pomocy skorzystało 475 rodzin z terenu miasta i wsi.

W roku 2010 było to **3.174kg** żywności, **w 2011 – 26.481kg**, z czego wolontariusze zebrali ze zbiórek **1380kg** żywności z której zrobiono paczki świąteczne. **Rok 2012 – 22.836kg**, z czego wolontariusze zebrali **1290kg**- zrobiono paczki świąteczne. **W 2013r.** otrzymaliśmy **19.553kg** żywności z programu PEAD, wolontariusze zebrali **2.945kg**, z czego na szkoły przekazano 1000kg artykułów spożywczych, z pozostałej żywności zrobiono paczki świąteczne.

Łącznie gmina Gniew w latach 2010 – 2013 pozyskała 72.044kg żywności z Banku Żywności, natomiast wolontariusze zebrali 5.615kg żywności.

3. ZAGROŻENIA I PROBLEMY WSPÓŁCZESNEJ RODZINY

Wraz z początkiem rozwoju cywilizacji ludzkiej, rodzina ukształtowała się jako podstawowa jednostka organizacji społeczeństw. Dając swoim członkom na przestrzeni dziejów najlepsze warunki do życia i rozmnażania oraz wychowania potomstwa, stała się najwyższą wartością niemal dla każdego człowieka. Obecnie, w okresie niezwykle intensywnych przemian gospodarczo – ekonomicznych i kulturowych wydaje się, że podstawowa jednostka strukturalna społeczeństwa przeżywa bardzo poważny kryzys.

Przyczynami problemów współczesnych rodzin jest między innymi pogorszenie położenia ekonomicznego, czyli bezrobocie, niskie płace, wzrost kosztów utrzymania i kształcenia. Czynniki te wpływają negatywnie na rodzinę i jej rozwój, zakłócają jej funkcjonowanie, prowadzą do niskiej samooceny oraz braku aktywności zawodowej i społecznej.

Najważniejsze problemy współczesnej rodziny na terenie gminy Gniew to:

3.1. BEZROBOCIE

Bezrobocie jest jednym z najważniejszych problemów społecznych w Polsce. Powoduje obniżenie standardu życia, rezygnację z aspiracji, utratę poczucia godności. Definiowane jest najczęściej jako zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów. Pod pojęciem bezrobotnego można rozumieć osobę niezatrudnioną, nie prowadzącą działalności gospodarczej i nie wykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Problemy na rynku pracy, objawiające się niedoborem miejsc pracy, powodują obniżenie warunków życia ludności, a długotrwałe pozostawanie bez pracy zmniejsza szanse na zatrudnienie i przyczynia się do postępującego procesu ubożenia ludności, a nawet może prowadzić do wykluczenia społecznego dużych grup społeczeństwa. Konsekwencją braku pracy jest nie tylko zubożenie i nie uczestniczenie w życiu zawodowym i społecznym, ale także brak zabezpieczenia dochodowego w przyszłości. Społeczne brzemień bezrobocia jest dotkliwie tym bardziej, że powoduje powstawanie innych obszarów ludzkiej biedy, przyczynia się do powstawania takich zjawisk jak przemoc i alkoholizm, zakłócając prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Bezrobotni członkowie rodzin stają się bezradni, a w ostatnich latach wzrasta w tej grupie współczynnik samobójstw i chorób psychicznych.

Według danych statystycznych wynika, że stopa bezrobocia w Polsce na dzień 31.12.2013 r. wynosiła 13,4% (2.157.883 osób), w województwie pomorskim - 13,3% (114.148 osób) a w powiecie tczewskim 14% (5.490 osób).

Sytuacja na lokalnym rynku pracy w gminie Gniew, w przeciągu ostatnich kilku lat ulegała zmianom. W latach 2008 - 2009 r. zaobserwowano znaczny wzrost osób bezrobotnych (z 602 na 893), natomiast w latach 2011 – 2013 liczba ta nieznacznie wzrosła. Stan osób bezrobotnych na terenie miasta i gminy Gniew na dzień 30.06.2014 r. wynosi 728 osób w tym 404 kobiet i ulega tendencji wzrostowej.

Tabela 10. Liczba bezrobotnych na terenie miasta i gminy Gniew:¹⁰

Rok	Bezrobotni					
	Ogółem	W tym kobiety	Miasto	w tym kobiety	Gmina	w tym kobiety
2011	788	467	303	174	485	293
2012	789	445	302	168	487	277
2013	819	467	322	189	497	278

¹⁰ Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie.

Liczba bezrobotnych na terenie miasta i gminy Gniew

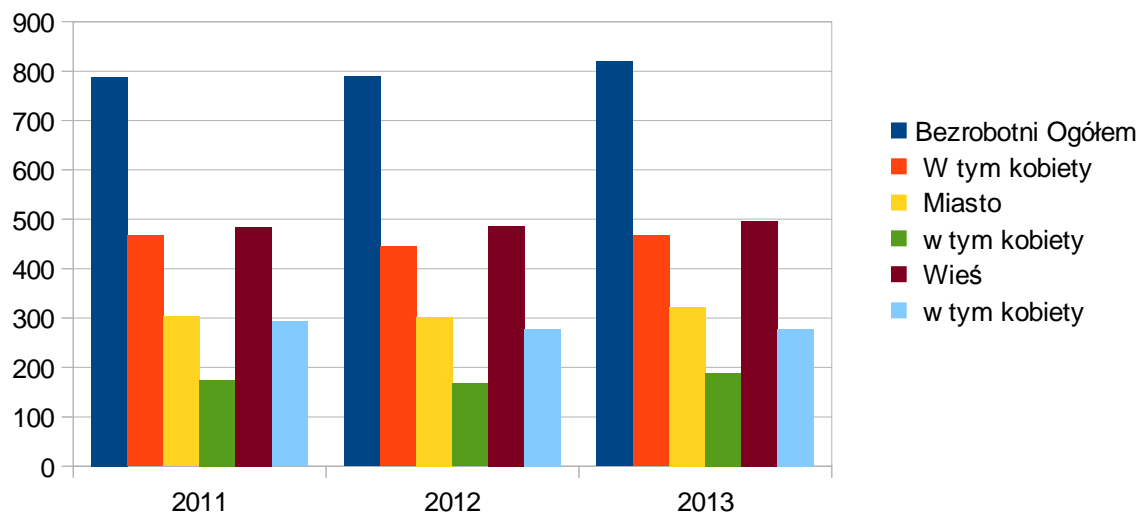
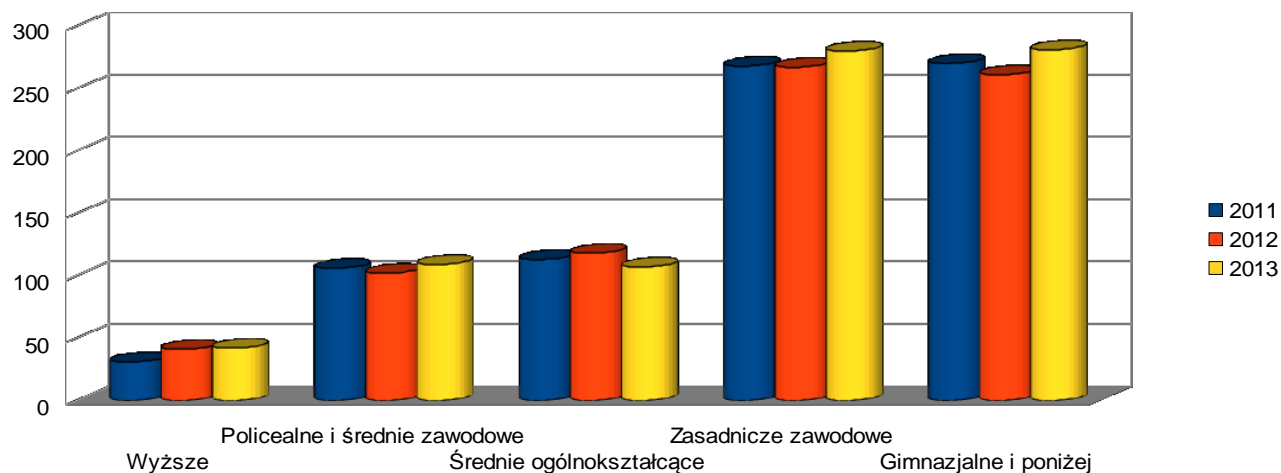

Tabela 11. Struktura bezrobocia według wykształcenia w latach 2011 – 2013¹¹

Wykształcenie		Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Osoby	2011	31	106	113	268	270
	2012	41	102	118	267	261
	2013	42	109	107	280	281

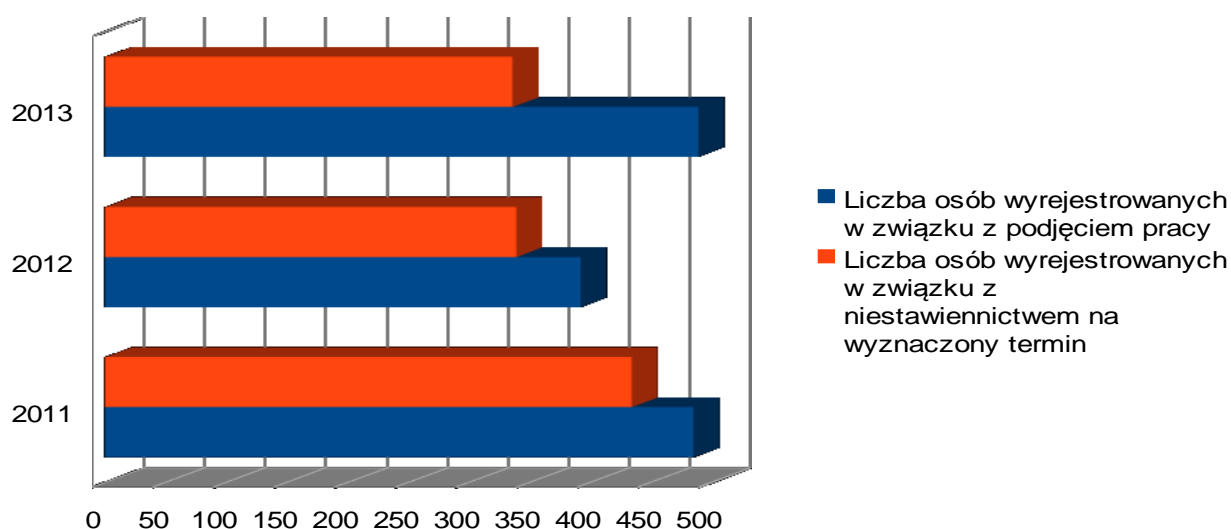

¹¹ Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie.

Z analizowanych danych osób bezrobotnych wynika, że poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem wpływającym na status bezrobotnych. Zjawisko bezrobocia tylko w niewielkim stopniu dotyczy osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych. Największe problemy z podjęciem pracy mają osoby o niskim poziomie wykształcenia, bez kwalifikacji pożądanym na rynku pracy.

Tabela 12 Liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych z Urzędu Pracy z terenu miasta i gminy Gniew:¹²

Rok	2011	2012	2013
Liczba osób wyrejestrowanych w związku z podjęciem pracy	485	392	489
Liczba osób wyrejestrowanych w związku z niestawiennictwem na wyznaczony termin	434	339	336

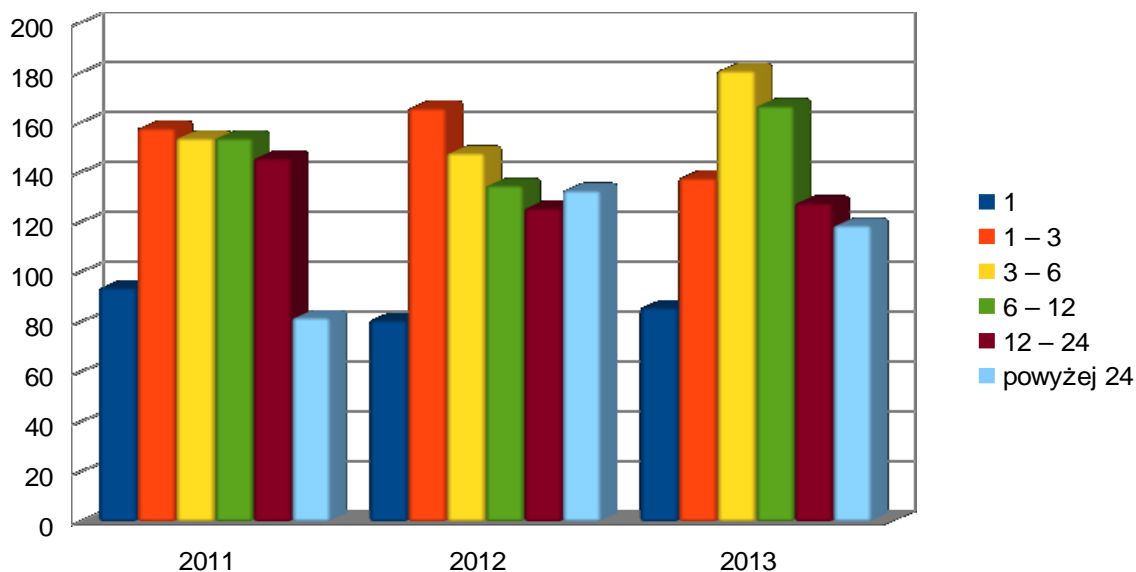
Z powyższych danych wynika, iż bardzo duża liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tczewie utraciła status osoby bezrobotnej m.in. z powodu podjęcia zatrudnienia, nauki, uzyskania świadczeń ZUS, niestawiennictwa na wyznaczony termin oraz dobrowolnej rezygnacji ze statusu.

Tabela 13. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy:¹³

Miesiące	1	1-3	3-6	6-12	12-24	powyżej 24	
Osoby	2011	94	158	154	154	146	82
	2012	81	166	148	135	126	133
	2013	86	138	181	167	128	119

¹² Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie.

¹³ Źródło: Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie

Z danych PUP wynika, że w 2011 r. liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok wzrosła w stosunku do roku 2009. Tendencję spadkową obserwuje się w 2012r. Nie jest to jednak wynikiem większej ilości ofert pracy, tylko spowodowane jest kolejnymi rejestracjami z powodu podejmowania prac dorywczych, sezonowych oraz emigracji w poszukiwaniu pracy za granicą kraju. Natomiast w 2013r. liczba osób długotrwale bezrobotnych nieznacznie wzrosła.

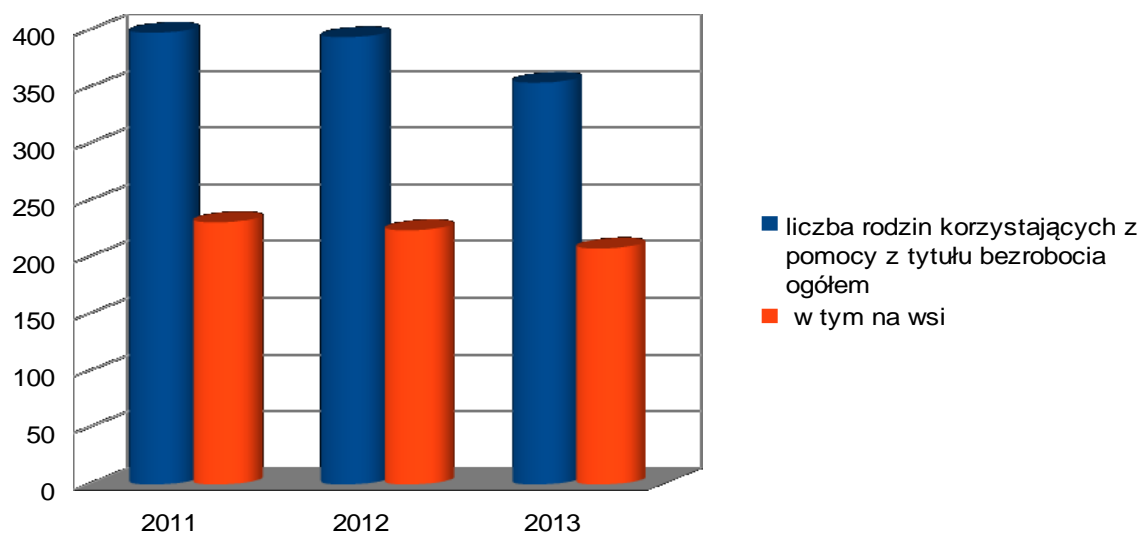
Grupą dotkniętą wieloma problemami - dotyczącymi nie tylko sfery zawodowej stanowią osoby długotrwale bezrobotne, pozostające bez pracy przez okres ponad 12 miesięcy. Wielką trudność stanowi dla tych osób podjęcie wysiłku związanego z ponowną integracją społeczną, osiągnięciem odpowiedniego poziomu motywacji do zmian w życiu. Praca na rzecz tej grupy wymaga wysokiego profesjonalizmu, innowacyjności i coraz głębszej specjalizacji ofert wsparcia.

Analizując dane Ośrodka Pomocy Społecznej za 2013 r., wynika, że spośród 741 rodzin korzystających z pomocy, 354 to rodziny dotknięte bezrobociem. W stosunku do 2009r. (345 rodzin) nastąpił wzrost rodzin dotkniętych tą dysfunkcją.

Tabela 14. Liczbę rodzin korzystających z pomocy M - GOPS w Gniewie z tytułu ubóstwa¹⁴

Rok	liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu bezrobocia		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		% korzystających z pomocy z tytułu bezrobocia
	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	
2011	398	231	741	442	52,49 %
2012	394	224	728	432	54,12 %
2013	354	208	715	414	49,51 %

¹⁴ Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

3.2. UBÓSTWO

Równie ważnym problemem rodziny na terenie naszej gminy stanowi zjawisko ubóstwa nierozzerwalnie związane z bezrobociem połączonym z niskim poziomem wykształcenia, niepełnosprawnością, wielodzietnością, bezdomnością oraz faktem zamieszkiwania na wsi.

Ubóstwo może być absolutne lub względne. Ubóstwo absolutne to takie, które uniemożliwia lub w istotny sposób utrudnia realizację podstawowych funkcji życiowych, natomiast względne to takie, w którym zasoby w danym czasie spadają poniżej zasobów będących w dyspozycji przeciętnej jednostki lub rodziny w społeczeństwie, do którego należą.

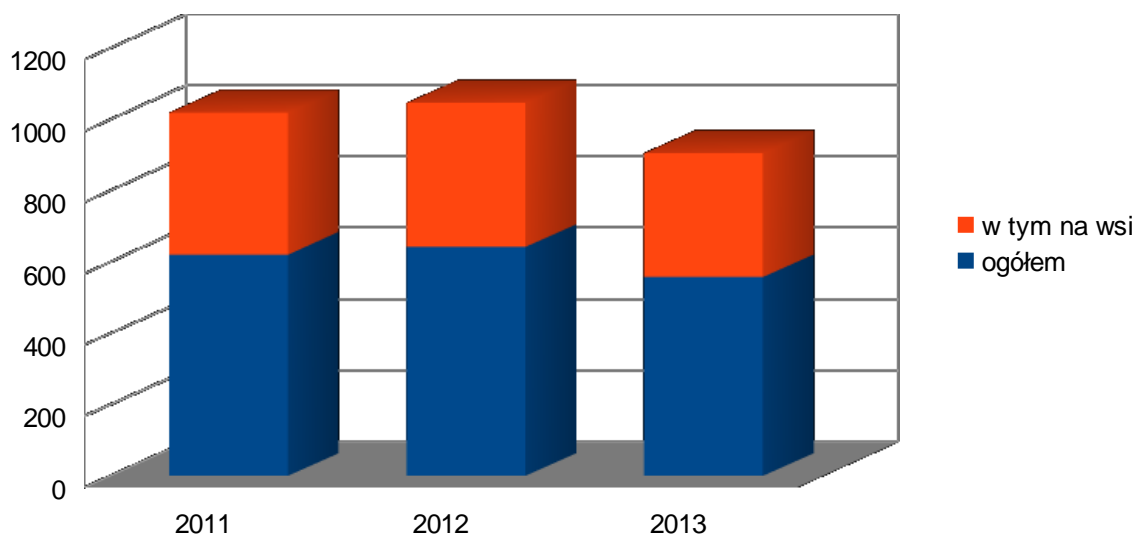
Wyznacznikiem poziomu życia, skali i form przyczyn powodujących ubóstwo są przede wszystkim działania i obraz rzeczywistości w skali makrospołecznej. Poziom na jakim stoją wysokość rent i emerytur, minimalnej płacy, jakość i form ubezpieczeń zdrowotnych, zdolność państwa i jego gospodarki do utrzymania i tworzenia nowych miejsc pracy, świadczy o istnieniu ubóstwa, im jest wyższy, tym jest ono mniejsze. Na terenie gminy Gniew zjawisko to dotyka nie tylko ludzi młodych, ale również osoby starsze, które ze względu na swój wiek i stan zdrowia mają ograniczone możliwości podejmowania aktywnych działań zmierzających do poprawy swej sytuacji materialnej.

Zjawisko ubóstwa przyczynia się do poczucia niesprawiedliwości społecznej, obniżenia poczucia własnej wartości, rozwoju przestępczości, pogorszenia stanu zdrowia, nierównego startu życiowego ludzi młodych. Prowadzić to może do marginalizacji i wykluczenia osób i rodzin z życia społecznego.

Tabela 15. Liczbę rodzin korzystających z pomocy M - GOPS w Gniewie z tytułu ubóstwa ¹⁵

Rok	liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		% korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa
	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	
2011	621	398	741	442	83,80 %
2012	643	404	728	432	88,32 %
2013	558	348	715	414	78,04 %

Liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa

3.3. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Niepełnosprawność to kolejne zagrożenie dla osób i rodzin, które obserwuje się na terenie gminy Gniew. Jest to pojęcie niejednoznaczne i złożone. Zawiera elementy nie tylko medyczne, ale również społeczne i funkcjonalne. Dotyczy z jednej strony ogólnego ujęcia zjawiska, a z drugiej strony odniesienia do definicji poszczególnych rodzajów niepełnosprawności. Wśród wielu definicji niepełnosprawności warto zwrócić uwagę na tę, która obowiązuje w państwach członkowskich Unii Europejskiej i uwzględnia trzy wymiary niepełnosprawności, a mianowicie:

- fizyczny, psychiczny lub autonomiczny uszczerbek na zdrowiu,
- zakłócenie zdolności do normalnego życia,
- wpływ czynników socjokulturowych, powodujących wykluczenie społeczne.

Niepełnosprawność definiowana jest też jako stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji.

¹⁵ Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

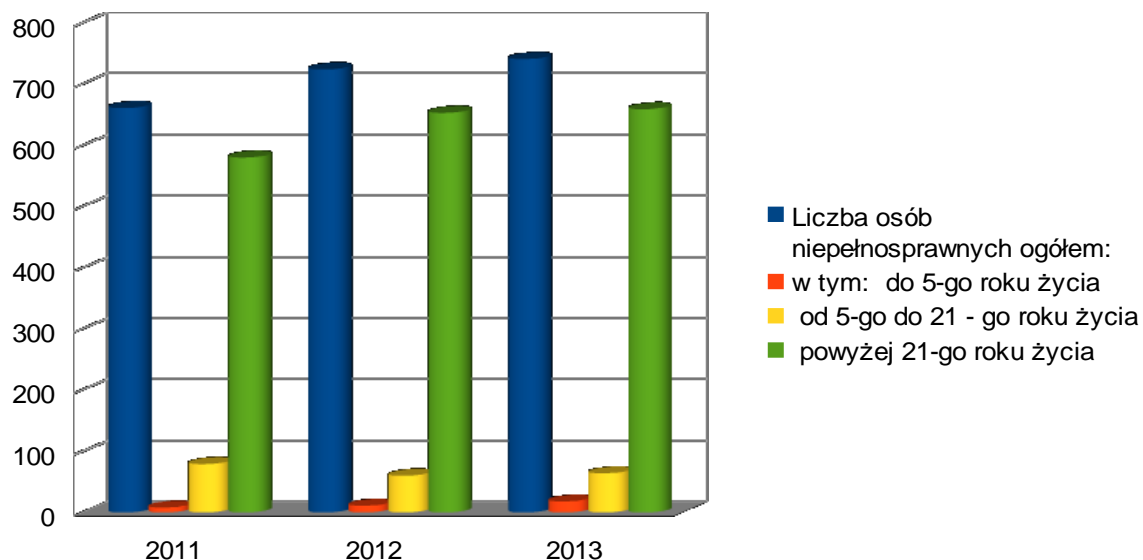
Z danych statystycznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie wynika, że w latach 2011 – 2013 liczba osób niepełnosprawnych wzrasta zarówno w kraju, jak i województwie pomorskim. Wynika to głównie z procesu starzenia się społeczeństwa. Niestety wciąż rośnie liczba dzieci i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnością.

Tabela 16. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej¹⁶

Lata	2011		2012		2013	
	Ogółem	Wieś	Ogółem	Wieś	Ogółem	Wieś
Liczba osób niepełnosprawnych	283	154	292	159	308	169

Tabela 17. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze świadczeń rodzinnych¹⁷

Lata		2011	2012	2013
Liczba osób niepełnosprawnych ogółem:		661	724	741
w tym:	do 5-go roku życia	8	11	18
	od 5-go do 21 - go roku życia	79	60	64
	powyżej 21-go roku życia	580	653	659

¹⁶ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

¹⁷ Dane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie

Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze

Na terenie gminy Gniew realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które obejmują: uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza: uczenie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, w tym funkcjonowania społecznego, motywowanie do aktywności, prowadzenie treningów samoobsługowych i umiejętności społecznych, wspieranie w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych. Zasady ich przyznawania i odpłatności określa Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej.

Na dzień 30.09.2014r. z tej formy pomocy korzysta 5 dzieci w wymiarze 248 godzin w miesiącu.

W powiecie tczewskim w latach 2011- 2012 wzrastała liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast w roku 2013 zaobserwowaliśmy spadek wydawanych orzeczeń. **W 2011r.** było to 2.909 orzeczeń w tym 235 dotyczyły osób przed 16r. życia, 2.674 powyżej 16r. życia, w **2012r.** 2.967 orzeczenia, w tym 262 osób przed 16r. życia, 2.705 powyżej 16r. życia, natomiast w **2013r.** wydano 2.753 orzeczeń, w tym, 233 osobom przed 16r. życia i 2.520 powyżej 16r. życia.

Tabela 18. Liczba wydanych orzeczeń wg stopni niepełnosprawności, wieku, płci u osób powyżej 16 roku życia w latach 2011-2013 ¹⁸

Rok	Stopień niepełnosprawności			wiek				płeć		wykształcenie				
	Znaczny	Umiarkowany	lekki	16-25	26-40	41-60	60 i więcej	K	M	Mniej niż podstawowe	Podstawowe	Zasadnicze	średnie	wyższe
2011	1257	1175	242	217	274	1127	1056	1422	1252	192	866	928	566	122
2012	1153	1338	214	187	292	1247	979	1401	1304	228	763	975	608	131
2013	911	1373	236	202	287	1231	800	1291	1229	153	656	955	614	142

Dominującymi przyczynami niepełnosprawności w naszym powiecie u osób dorosłych w latach 2011- 2013 są:

- choroby narządu ruchu,
- choroby układu oddechowego i układu krążenia,
- choroby neurologiczne.

¹⁸ Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie.

Tabela 19. Liczba wydanych orzeczeń wg stopni niepełnosprawności, wieku, płci u osób przed 16 rokiem życia w latach 2011 – 2013 ¹⁹

LATA	WIEK			PŁEĆ		LICZBA WYDANYCH ORZECZEŃ
	0-3 lat	od 4 - 7 lat	od 8 - 16 lat	K	M	
2011	65	63	107	93	142	235
2012	79	68	115	102	160	262
2013	60	77	96	88	145	233

Dominujące choroby u osób przed 16 rokiem życia:

- choroby psychiczne,
- inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, enzymatyczne, choroby zakaźne,
- upośledzenia narządów ruchu.

Osoby niepełnosprawne napotykają na wiele trudności, gdyż mają utrudniony dostęp do uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym. Szczególnie trudną sytuację można zaobserwować u osób z niepełnosprawnością intelektualną i sprzężoną. Mają one ograniczone możliwości korzystania z oferty edukacyjnej i są zdecydowanie mniej wykształcone.

Zgodnie z uzyskaną informacją z Referatu Społecznego Urzędu Miasta i Gminy Gniew, wynika, że na terenie gminy na dzień 31.03.2014r. liczba dzieci niepełnosprawnych w szkołach i przedszkolach wynosi 43 osoby. Nauczaniem indywidualnym w szkołach prowadzonych przez Gminę, objętych jest 27 dzieci.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. Gmina Gniew ponosi koszty dowozu dzieci niepełnosprawnych do ośrodków szkolno-wychowawczych.

Tabela 20. Liczba umów – dowóz uczniów niepełnosprawnych do placówek specjalistycznych w latach 2011- 2014 ²⁰

l.p.	Rodzaj umowy	Liczba umów			
		2011	2012	2013	2014
1	Umowy z rodzicami na zwrot kosztów za bilety miesięczne lub jednorazowe	13	11	9	4
2	Porozumienie ze Starostą na dowóz dzieci z DPS z Wielkich Wyrębów do SOSW w Pelplinie	1	1	1	1
3	Umowa zlecenie dotycząca opieki nad dziećmi, o których mowa w pkt. 2	1	1	1	1

¹⁹ Źródło: Dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie.

²⁰ Dane z Urzędu Miasta i Gminy Gniew

4	Umowa użyczenia autobusu ze Stowarzyszenia na rzecz szkolnictwa specjalnego dowóz dzieci do SOSW w Tczewie	1	1	1	1
5	Umowa z rodzicem dot. zwrotu kosztów paliwa-dowóz własnym samochodem z uwagi na brak możliwości dowożenia środkami komunikacji publicznej do SOSW w Tczewie	1	1	1	1

Solidne wykształcenie osoby niepełnosprawnej jest podstawą do przygotowania do pracy oraz zatrudnienia. Posiadanie pracy zapewnia niezależność osobistą i materialną, jednak dla osób niepełnosprawnych ma wartość dodatkową, gdyż kompensuje ograniczenia wynikające z niepełnosprawności.

Tabela 21. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych w latach 2011- 2014²¹

Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych																	
LATA	Ogółem	Na wsi	Stopień niepełnosprawności			wiek						Poziom wykształcenia					
			lekki	umiarkowany	znaczny	18 - 24	25-34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 i więcej	wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	Podstawowe i podstawowe nieukończone
2011	41	18	22	16	3	5	7	7	9	9	4	2	7	2	15	1	14
2012	34	18	20	14	0	4	6	10	8	3	3	3	4	1	16	0	10
2013	43	22	23	20	0	3	6	10	10	11	3	3	8	3	21	1	7

Większość osób niepełnosprawnych pozostaje poza rynkiem pracy i jest to niestety zjawisko obserwowane od wielu lat, dotyczące także osób w wieku produkcyjnym. Dlatego wciąż podejmowane są działania ustawowe wspierające aktywizację zawodową tych osób. Osobę niepełnosprawną należy wesprzeć w procesie pozyskania i utrzymania pracy poprzez właściwe przygotowanie miejsca i narzędzi pracy.

Na terenie gminy Gniew w miejscowości Wielkie Wyręby funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie dysponujący 78 miejscami, a na terenie miasta - Dom Pomocy Społecznej dla osób starych, przewlekle somatycznie chorych dla 99 osób, oferujący usługi w zakresie:

²¹ Dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie

- pomocy rehabilitacyjnej (fizykoterapia, kinezyterapia, hydroterapia, masaż),
- zabiegów usprawniających (m. in. kąpiele wirowe, zabiegi laserowe i parafinowe),
- terapii zajęciową (wikliniarstwo, tkactwo, krawiectwo, plastyka i inne),
- opieki duszpasterskiej; w domu jest kaplica rzymskokatolicka,
- zajęć terapeutycznych na wolnym powietrzu, gry i zabawy organizowane w parku otaczającym dom.

Na terenie gminy Gniew od 2010r. z inicjatywy rodziców i wychowawców osób niepełnosprawnych zostało założone Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „BARKA”, którego celem jest m.in.: działalność na rzecz rozwoju edukacji, oświaty i wychowania w rodzinach osób niepełnosprawnych i dla osób niepełnosprawnych, działalność na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających integrowaniu osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, propagowanie i pomoc we wczesnym wykrywaniu niepełnosprawności, działalność charytatywna.

Osoby niepełnosprawne napotykać na wiele barier komunikacyjnych w dostępie do usług i dóbr, co sprawia im znaczne utrudnienie w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym.

W powiecie tczewskim rehabilitacja społeczna jest realizowana również poprzez:

- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny;
- dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych;
- likwidację barier architektonicznych;
- warsztaty terapii zajęciowej.

3.4. DŁUGOTRWAŁA CHOROBA

Długotrwała choroba – oznacza utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie w pełni sprawnego funkcjonowania w środowisku z uwagi na stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy i jest jednym z ważnych problemów obserwowanych na obszarze miasta i gminy Gniew.

Zdrowie jest jednym z najcenniejszych i najważniejszych dóbr człowieka. Pozwala prowadzić samodzielne życie, harmonijnie funkcjonować w rodzinie i decydować o stopniu zasymilowania się w społeczeństwie. Przeciwnością zdrowia jest choroba, która może pojawić się w każdym wieku. W dzieciństwie i młodości choroba często związana jest ze złymi warunkami ekonomicznymi w rodzinie, czasem jest skutkiem sięgania przez młodego człowieka po papierosy, alkohol czy narkotyki. Coraz częściej w środowisku młodzieży występują depresje, a także bulimia czy też anoreksja. W wieku dorosłym występowanie

chorób przewlekłych związane jest w dużej mierze z nieprawidłowym stylem życia, ale też z sytuacjami stresującymi, takimi jak: śmierć bliskiej osoby, bezrobocie, utrata mieszkania, ubóstwo. Najczęściej spotykane choroby w tym wieku to: choroby serca i układu krążenia, choroby płuc, marskość wątroby. Człowiek zdrowy nie odczuwa żadnych dolegliwości, jest niezależny i twórczy, nie wymaga pomocy. Człowiek chory jest bezradny, niepewny, wymaga diagnozy i leczenia oraz pomocy w zaspokajaniu potrzeb – często podstawowych.

Statystyka w zakresie zdrowotności mieszkańców naszej gminy nie jest zadowalająca. Spośród wszystkich przyczyn zgonów na pierwsze miejsce wysuwają się choroby układu sercowo-naczyniowego, a następnie choroby nowotworowe. Mieszkańcy gminy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej korzystają z usług świadczonych przez:

- Zespół Opieki Zdrowotnej MEDICAL Sp. z o. o - obsługuje ona około 15 000 pacjentów, oraz będące w jego strukturze organizacyjnej:
- Ośrodek Zdrowia w Opaleniu,
- Ośrodek Zdrowia w Kolonii Ostrowickiej.

System ochrony zdrowia oparty jest na niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej. Zadania z zakresu leczenia szpitalnego i klinicznego realizowane są w Tczewie, Starogardzie Gdańskim, Trójmieście, Kwidzynie, Sztumie i Prabutach. Zadania z zakresu usług pogotowia ratunkowego realizowane są w Tczewie i Kwidzynie.

W Gniewie znajduje również się Zakład Opiekuńczo - Leczniczy wchodzący w strukturę Szpitala Tczewskie S.A. w Tczewie, dysponujący 48 miejscami. Placówka przeznaczona jest dla osób przewlekle chorych, których rodzina nie radzi sobie z opieką i pielęgnacją, oraz dla osób wymagających rehabilitacji i ćwiczeń ogólnie - usprawniających. Wszystkim pacjentom zapewnia się podstawowe leki, wyżywienie według diety, a przede wszystkim całodobową opiekę lekarsko - pielęgniarską oraz miłą rodzinną atmosferę.

Na terenie gminy Gniew w miejscowości Opalenie funkcjonuje Centrum Leczenia Uzależnień "ZAPOWIEDNIK", który udziela pomocy osobom uzależnionym od środków lub substancji psychoaktywnych z poza terenu gminy Gniew, dysponujący 80 miejscami.

Ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych jest zauważalny w następujących dyscyplinach medycznych: kardiologii, onkologii, psychiatrii dziecięcej, psychologii klinicznej i geriatry. Dodatkowo ograniczenia finansowe nakładane przez Narodowy Fundusz Zdrowia, powodują powstawanie kolejek do świadczeń specjalistycznych.

Na terenie Gminy Gniew jest świadczona całodobowa nocna i świąteczna opieka chorych.

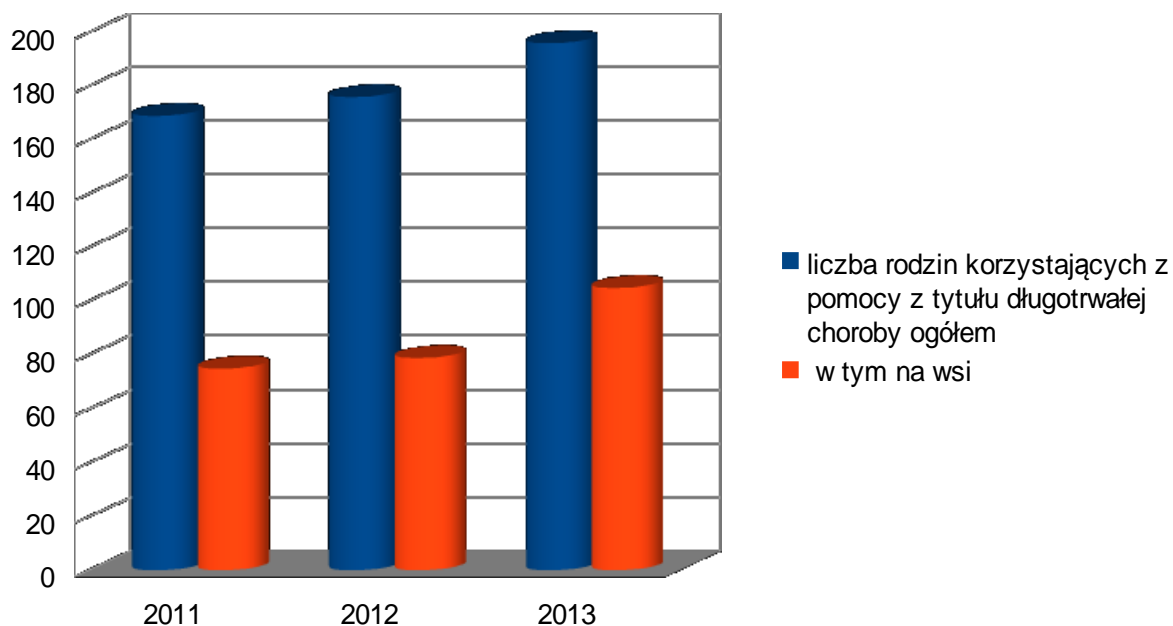
Wśród rodzin – klientów Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie w 194 rodzinach występuje dysfunkcja długotrwałej choroby. Niewystarczający dostęp do świadczeń zdrowotnych spowodowany jest również ograniczoną infrastrukturą

komunikacyjną, gdyż na terenie gminy działa wyłącznie osobowy transport prywatny. Utrudniony dostęp ma do niego ludność zamieszkująca odległe krańce gminy.

Osoby schorowane i niepełnosprawne z terenu gminy Gniew, które nie są w stanie zaspokoić we własnym zakresie codziennych potrzeb życiowych oraz opieki higienicznej mają zapewnioną pomoc w formie usług opiekuńczych. Na dzień 30.06.2014r. z tej formy pomocy skorzystały 42 osoby.

Tabela 22. Liczbę rodzin korzystających z pomocy M - GOPS w Gniewie z tytułu długotrwałej choroby w latach 2011 - 2013²²

Rok	liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu długotrwałej choroby		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		% korzystających z pomocy z tytułu długotrwałej choroby
	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	
2011	169	75	741	442	22,80 %
2012	176	79	728	432	24,17 %
2013	196	105	715	414	27,41 %

²² Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

3.5. UZALEŻNIENIA

Uzależnienie to grupa zaburzeń spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych. Rozumiane jest jako konglomerat zjawisk fizjologicznych, poznawczych i związanych z zachowaniem, gdzie używanie określonych substancji uzyskuje wyraźną przewagę nad zachowaniami, które poprzednio miały większe znaczenie dla danej osoby. Istotą uzależnienia oraz jego głównym objawem jest nieodparta chęć zażycia jakiejś substancji powodującej, że gdy jej zabraknie, poszukiwanie i odnalezienie tej substancji staje się naczelnym celem zachowania.

Jak podaje Czesław Cekiera można wyróżnić następujące rodzaje uzależnień:

Uzależnienie fizyczne

to sztucznie wytworzona nabyta potrzeba biologiczna, fizjologiczna, objawiająca się przymusem brania danego środka. Jest rezultatem wbudowania uzależniającego związku chemicznego lub jego metabolitów w cykl przemian tkankowych, w sytuacji ich systematycznego używania. Człowiek uzależniony przestaje być wolny w stosunku do danego środka, który staje się niezbędny do zachowania homeostazy biologicznej. Organizm potrzebuje go, choć ten środek jest szkodliwy dla organizmu. Nagłe odstawienie środka uzależniającego powoduje zaburzenia w organizmie i pojawia się tzw. zespół abstynencyjny, polegający na doznawaniu wielu przykrych zmian w ciele osoby uzależnionej.

Uzależnienie psychiczne

to stan psychiczny powstały w wyniku przyjmowania różnych środków uzależniających. Przejawia się różnorodnym stopniem potrzeby przyjmowania tych środków - od łatwego do opanowania do niepohamowanej żądzy i przymusu brania. Psychiczne uzależnienie wiąże się często z takimi okolicznościami, jak: czas przyjmowania czegoś o stałej porze, rytuał brania, sposób zażywania chęć poprawienia komfortu psychicznego lub usunięcia dyskomfortu. Dla człowieka uzależnionego zaabsorbowanie przyjmowanymi środkami staje się dominantą, a jego zachowanie nosi na sobie piętno zachowania nałogowego. Odstawienie środka nie powoduje wystąpienia objawów abstynencyjnych poza ogólnym podnieceniem i złym samopoczuciem.

Poza tymi dwoma rodzajami uzależnień może występować również:

Uzależnienie społeczne

które, wiąże się z zażywaniem narkotyków w grupie, może mieć charakter obrzędowy lub kultowy. Istotą jest silne uzależnienie od grupy a wtórnie od substancji uzależniających. Działa tu silny motyw społeczno - psychologiczny - chęć przynależenia do grupy, co pociąga za sobą bezwzględne respektowanie zasad, obyczajów i rytuałów w niej panujących.

Dla wielu ludzi słowo uzależnienie kojarzy się zwykle z używaniem lub nadużywaniem określonych substancji chemicznych, takich właśnie jak: alkohol, narkotyki czy leki. Jest to o tyle zrozumiałe, że istnienie alkoholizmu bądź narkomanii i ich negatywne skutki, szczególnie w fazie zaawansowania, są zauważalne i bezdyskusyjne. Ale zredukowanie uzależnień do czynników chemicznych jest uproszczeniem i powoduje, że nie dostrzega się innych uzależnień jak chociażby namiętne uprawianie gier hazardowych, nieopanowanie w jedzeniu, „konieczność” kilkugodzinnego kontaktu z telewizorem lub komputerem, obsesyjne zajmowanie się erotyką, pracą itp. Ale przecież istnienie tych uzależnień i ich negatywne skutki są faktem bez względu na to, czy się je dostrzega, czy też nie.

Jedną z wielu przyczyn problemów występujących w rodzinach na terenie miasta i gminy Gniew jest alkoholizm i narkomania.

ALKOHOLIZM - nałóg alkoholowy – jedno z najbardziej rozpowszechnionych uzależnień, w którym substancją uzależniającą jest alkohol etylowy.

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która charakteryzuje się utratą kontroli nad piciem. Problem nie polega na braku silnej woli, lecz na uzależnieniu od alkoholu. Alkoholik nie chce pić tak jak pije, chce pić tak „jak wszyscy”, czyli tak jak piją osoby nieuzależnione. Gdyby to była kwestia wyboru, alkoholik wybrałby taki sposób picia, aby nie mieć problemu.

Biorąc pod uwagę społeczne skutki alkoholizmu zaliczamy go do patologii społecznych.

Patologie społeczne to zachowanie jednostek i określonych grup sprzeczne z wartościami danej kultury. Z powodu powtarzającej się nietrzeźwości dochodzi do przemocy, zaniedbań, ubóstwa, demoralizacji. Badania żon alkoholików ujawniają, że około 70% z nich doświadcza przemocy. Alkoholizm jest chorobą całej rodziny i jej członkowie mogą doznawać poważnych szkód emocjonalnych.

W gminie Gniew wg stanu na dzień 31.12.2013 roku zamieszkiwało 15 821 mieszkańców w tym: liczba osób pow. 18 roku życia wynosiła 12 472.

Z kolei liczba mieszkańców gminy wg stanu na dzień 31.12.2009 roku wynosiła 16.053 osób w tym liczba mieszkańców pow. 18 roku życia wynosiła 12 404 osoby.

Daje nam to zmniejszenie liczby mieszkańców ogółem w okresie ostatnich 4 lat o 232 osoby, z czego w liczbie mieszkańców pow. 18 roku życia notuje się wzrost o 68 osób.

W populacji osób dorosłych jak i starszej młodzieży występują problemy alkoholowe i niektórzy z nich są uzależnieni.

W dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gniewie w latach 2006 do 2009 zanotowano **183 osoby** w związku z nadużywaniem napojów

alkoholowych w celu rozpoczęcia procedury o zobowiązanie do leczenia odwykowego, co przedstawia poniższa tabela:

Tabela 23. Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu ²³

GKRPA	2006 rok	2007 rok	2008 rok	2009 rok
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	50	54	34	45

Z kolei w latach 2010 do 2013 liczba osób zgłaszanych do leczenia odwykowego wyniosła **153** osoby czyli mniej o 30 osób i przedstawia to kolejna tabela.

Tabela 24. Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu ²⁴

GKRPA	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu	30	51	42	30

Proces zmniejszania się liczby osób zgłoszonych w celu rozpoczęcia procedury o zobowiązanie do leczenia w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych może mieć związek ze skuteczniejszym rozwiązywaniem spraw z zakresy przemocy w rodzinie w oparciu o nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 10 czerwca 2010 roku.

Znowelizowana ustawa wprowadza szereg nowych rozwiązań w tym tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i powołanie zespołu interdyscyplinarnego. Wprowadzane nowe działania przewidują uruchomienie procedury „NIEBIESKIEJ KARTY”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez wskazane w ustawie podmioty, które współpracują ze sobą w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie.

Odnosząc się do danych przekazanych przez Komisariat Policji w Gniewie zauważamy, że liczba interwencji domowych w okresie ostatnich 4 lat wskazuje spadek i zmniejszyła się o 200 interwencji. Szczegółowe dane w przedmiotowej sprawie zawarte są w tabelach jak niżej:

²³ dane z GKRPA w Gniewie

²⁴ dane z GKRPA w Gniewie

Tabela 25. Interwencje Komisariatu Policji w Gniewie w latach 2006 do 2009.²⁵

Komisariat Policji w Gniewie	2006 rok	2007 rok	2008 rok	2009 rok
Interwencje domowe liczba	327	325	267	452
Interwencje w związku z zakłócaniem porządku publicznego w miejscach publicznych - liczba	282	230	1.283	321

Z kolei sytuację w następnych latach przedstawia kolejna tabela.

Tabela 26. Interwencje Komisariatu Policji w Gniewie w latach 2010 do 2013.²⁶

Komisariat Policji w Gniewie	2010 rok	2011 rok	2012 rok	2013 rok
Interwencje domowe liczba	420	265	295	181
Interwencje w związku z zakłócaniem porządku publicznego w miejscach publicznych - liczba	307	221	215	250

Taka sytuacja może mieć związek z wspomnianą wyżej realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy i zakładaniem „NIEBIESKICH KART” w rodzinach, w których występuje przemoc. Może być to podyktowane również wzrostem świadomości społecznej, zmniejszoną sprzedażą alkoholu w placówkach gastronomicznych i sklepach ze sprzedażą alkoholu oraz skuteczniejszym rozwiązywaniem tych problemów i ofertą grup wsparcia i grup edukacyjnych.

Tendencję spadkową zauważamy również w liczbie interwencji w związku z zakłócaniem porządku publicznego w miejscach publicznych a w szczególności w ostatnich 3 latach. Taka sytuacja wiąże się ze zmniejszoną liczbą barów gastronomicznych i sklepów ze sprzedażą napojów alkoholowych na terenie miasta i obszarze wiejskim.

W 2013 roku zmniejszyły się również wpływy środków finansowych ze sprzedaży alkoholu co może wskazywać na mniejsze spożycie alkoholu wśród mieszkańców gminy Gniew i wpływać na liczbę interwencji domowych Policji i związanych z zakłócaniem porządku publicznego w miejscach publicznych.

1.2 PROFILAKTYKA UZALEŻNIENÍ

Badania ankietowe przeprowadzane w miejscowych szkołach przedstawiają, iż dzieci i młodzież sięgają po alkohol podczas uroczystości rodzinnych i okolicznościowych (np. urodziny), w sytuacjach zachodzących z rówieśnikami, z ciekawości, dla przyjemności oraz z

²⁵ dane z Komisariatu Policji w Gniewie

²⁶ dane z Komisariatu Policji w Gniewie

powodu różnych innych sytuacji społecznych i osobowościowych. W związku z takimi okolicznościami wprowadza się:

a) zwiększenie realizacji programów i warsztatów profilaktycznych z młodzieżą szkół oraz grupowe zajęcia edukacyjne dla młodzieży eksperymentującej z narkotykami,

b) spotkania edukacyjne z rodzicami podczas organizowanych wywiadówek szkolnych mające na celu omawianie wyników przeprowadzanych badań ankietowych i przestrzeganie przed częstowaniem szampanem co może oznaczać przyzwolenie do spożywania alkoholu,

c) grupowe zajęcia edukacyjne dla rodziców wprowadzające programy wzmocnienia rodziny oraz podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców,

c) spotkania przedstawicieli szkół, osób odpowiedzialnych wprowadzających działania profilaktyczne oraz specjalistów w celu wspólnego monitorowania skuteczności realizowanych zadań.

WYNIKI MIEJSCOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH W SZKOŁACH:

Tabela 27. Alkohol wypito: ²⁷

Klasy V	2009 % uczniów	2010 % uczniów	2011 % uczniów	2012 % uczniów	2013 % uczniów
Szkoła Podstawowa w Gniewie	37,5%	73,68%	48,88%	45,45%	18,75%
Szkoła Podstawowa w Opaleniu	43,47%	40%	8,33%	28,57%	25,53%
Klasy II	2009 % uczniów	2010 % uczniów	2011 % uczniów	2012 % uczniów	2013 % uczniów
Gimnazjum w Gniewie	82,53%	77,67%	67,37%	76,79%	77,69%
Gimnazjum w Opaleniu	80%	91,67%	69,57%	46,67%	75,76%

Dokonując porównania wyników badań ankietowych z 2009 roku i 2013 roku to widoczny jest spadek liczby uczniów, która wypija alkohol. Taka sytuacja wskazuje na zmniejszenie przypadków, w których dzieci i młodzież wypijają alkohol. Maja na to wpływ podejmowane działania z zakresu profilaktyki wśród uczniów a szczególnie realizowane

²⁷ źródło: dane z GKRPA

programy profilaktyczne oraz spotkania z rodzicami na wywiadówkach szkolnych i przestrzeganie rodziców, aby nie częstowali swoich dzieci szampanem na uroczystościach rodzinnych.

Profilaktyka uzależnień jak i przeciwdziałanie alkoholizmowi w gminie Gniew jest realizowane jako zadanie własne wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizowane jest w oparciu o uchwalony w tej sprawie gminny program profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Realizatorem programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie ul. Witosa 9, współpracujący z jednostkami organizacyjnymi, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami z terenu miasta i gminy.

Do tych podmiotów należą w szczególności:

- 1) Szkoły z terenu miasta i gminy Gniew,
- 2) Gminny Ośrodek Sportu w Gniewie, ul. Kusocińskiego 10,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gniewie,
- 4) Komisariat Policji w Gniewie,
- 5) ZOZ MEDICAL Sp. z o. o. w Gniewie ul Witosa 10,
- 6) Klub Abstynenta „Podać rękę” w Gniewie,
- 7) Centrum Aktywnych Gniew, ul. Plac Grunwaldzki 45,
- 8) Eko - Centrum Heliantus, Ciepłe 26
- 9) Parafie rzymskokatolickie,
- 10) Sołectwa gminy Gniew,
- 11) Organizacje pozarządowe i jednostki wymienione w art.3 ust.3 ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie,
- 12) Uczniowskie Kluby Sportowe i Klub Sportowy Sobieski Gniew,
- 13) Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Fabiana Wierzchowskiego w Gniewie,
- 14) Dom Pomocy Społecznej we Gniewie,
- 15) Stowarzyszenie „BARKA” w Gniewie,
- 16) Stowarzyszenie „KLAMA” z siedzibą w Tczewie.

NARKOMANIA to stałe lub okresowe przyjmowanie bez zaleceń lekarza zarówno narkotyków jak i leków uspokajających, nasennych oraz innych środków odurzających, w wyniku czego może powstać zależność od nich.

Przeciwdziałanie problematyce narkomanii reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego mają obowiązek podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania narkomanii, które wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej,

oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej uwzględniając zadania określone w art.2 ust.1 pkt 1-3 wyżej wymienionej ustawy oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu.

W gminie Gniew przeciwdziałanie narkomanii jako zadanie własne wynikające z cytowanej ustawy prowadzi się rokrocznie poprzez uchwalanie w tej sprawie gminnego programu. Realizatorem tego programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie współpracując z jednostkami organizacyjnymi, instytucjami, stowarzyszeniami i innymi podmiotami z terenu miasta i gminy korzystając ze środków finansowych z budżetu gminy pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które są przeznaczone na realizację zadań własnych gminy o których mowa w w/w ustawie.

Na etapie planowania działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii bierze się pod uwagę badania ankietowe starszej młodzieży, której można zadać pytanie wprost dotyczące używania narkotyków. Poniżej wyniki badań z przeprowadzonych badań ankietowych w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Gniewie.

Tabela 28. Badania ankietowe uczniów II klas LO w Gniewie ²⁸

5. Czy zdarzyło Ci się wziąć jakiś narkotyk, środek odurzający?	2011 rok – badanych 19				2012 rok – badanych 26			
	DZIEWCZĘTA 14		CHŁOPCY 5		DZIEWCZĘTA 19		CHŁOPCY 7	
	Razem	%	Razem	%	Razem	%	Razem	%
nie, nigdy	13	92,85	5	100	18	97,7	5	71,43
tak, spróbowałem/am 1-2 razy	1	7,15	0	0	2	10,5	1	14,3
tak, kilka razy	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 29. Badania ankietowe uczniów II klas ZSP w Gniewie ²⁹

5. Czy zdarzyło Ci się wziąć jakiś narkotyk, środek uzależniający?	2012 rok – badanych 15				2013 rok – badanych 24			
	DZIEWCZĘTA 8		CHŁOPCY 7		DZIEWCZĘTA 8		CHŁOPCY 16	
	Razem	%	Razem	%	Razem	%	Razem	%
nie, nigdy	7	87,5	5	71,4	8	100	15	93,75
tak, spróbowałem/am 1-2 razy	0	0	1	14,2	0	0	0	0
tak, kilka razy	1	12,5	1	14,2	0	0	1	6,25

3.6. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność – zjawisko bezdomności, istnieje w Polsce od zawsze. To zjawisko społeczne dotyka w Polsce według różnych danych od kilku do nawet kilkuset tysięcy osób. Definicja przeformułowana i przyjęta przez Pomorskie Forum na Rzecz Wychodzenia z

²⁸ źródło: dane z GKRPA

²⁹ źródło: dane z GKRPA

Bezdomności zaproponowana przez Andrzeja Przymeńskiego określa osobę bezdomną, która wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, czasowo lub trwale nie jest w stanie zapewnić sobie schronienia spełniającego minimalne warunki pozwalające uznać je za pomieszczenie mieszkalne.

Definicję bezdomności możemy znaleźć w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z nią za osobę bezdomną uważa się „osobę nie zamieszkującą w lokalu mieszkaniowym w rozumieniu przepisów ustawy o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie nie zameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych”.

Na terenie gminy Gniew liczba osób korzystających z pomocy z tytułu bezdomności na przełomie 2011-2013 nie uległa znaczącym zmianom. Mężczyźni stanowią większość osób bezdomnych, świadczeniobiorcami pomocy są także bezdomne kobiety z dziećmi, które w wyniku różnych zdarzeń losowych utraciły lokal mieszkalny. Gmina Gniew nie dysponuje na swoim terenie schroniskiem, noclegownią lub ogrzewalnią. Obecnie bezdomni z naszego terenu korzystają z pomocy na terenie innych gmin. Niepowodzeniem zakończyła się próba uruchomienia spółdzielni socjalnej, która miała świadczyć pomoc dla bezdomnych.

Liczba bezdomnych umieszczonych w schroniskach na przełomie lat 2011 – 2013 nie różni się od lat wcześniejszych. Na terenie gminy Gniew w miejscach niemieszkalnych przebywają 4 osoby, są one w okresie zimowym monitorowane. Nie wyrażają zgody na umieszczenie w schroniskach. Statystyczny bezdomny z terenu gminy nie różni się od innego bezdomnego zamieszkałego na terenie Polski. Jest to mężczyzna w wieku ok. 55 lat, z problemem alkoholowym, o niskim poziomie wykształcenia, często posiada określony stopień niepełnosprawności. Więzy rodzinne są bardzo luźne o ile ma rodzinę.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie od wielu lat bierze udział w badaniach socjodemograficznych – liczeniu bezdomnych. Osoby bezdomne objęte są pomocą materialną jak i szeroko rozumianą pracą socjalną.

Gmina Gniew nie dysponuje mieszkaniem wspieranym, w ubiegłych latach troje bezdomnych uzyskało lokal socjalny.

Mocną stroną systemu wsparcia jest dobrze zdiagnozowany problem bezdomności (znana jest liczba osób bezdomnych, miejsca występowania, potrzeby tej grupy).

W gminie brakuje jednak systematycznej profilaktyki bezdomności i wczesnej interwencji. Brak wyodrębnionego, interwencyjnego punktu przyjęć dla osób bezdomnych, zapewniającego doraźną pomoc w postaci noclegu, odzieży, kąpieli i posiłku.

Gmina Gniew skierowała i sfinansowała pobyt oraz posiłki osób bezdomnych w schroniskach i noclegowniach:

2011r - 14 osób na łączną kwotę 39.732 zł

2012r - 13 osób na łączną kwotę 43.903 zł

2013r. – 13 osób na łączną kwotę 58.972 zł

do czerwca 2014r. – 12 osób na łączną kwotę 26.455 zł

Tabela 30. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności³⁰

Lata	2011	2012	2013
Kobiety	3	3	4
Mężczyźni	16	21	14
Razem	19	24	18

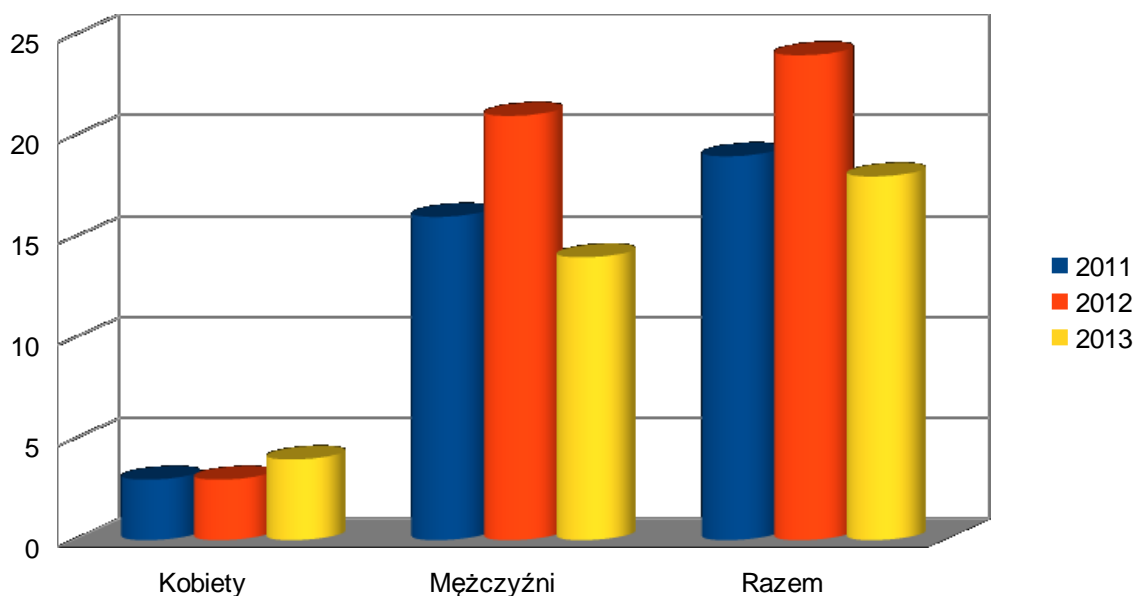

Tabela 31. Liczba osób przebywających w schroniskach dla bezdomnych³¹

Lata	2011	2012	2013
Liczba osób	14	13	13

3.7. PRZEMOC W RODZINIE

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działania przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy. Zjawisko to występowało zawsze, jednakże dopiero od niedawna stało się przedmiotem szerszego zainteresowania nauki oraz pomocy społecznej.

Problem przemocy może dotknąć każdego z nas, zatem praca socjalna powinna opierać się na oddziaływaniach obejmujących cały system rodziny i jej najbliższe otoczenie.

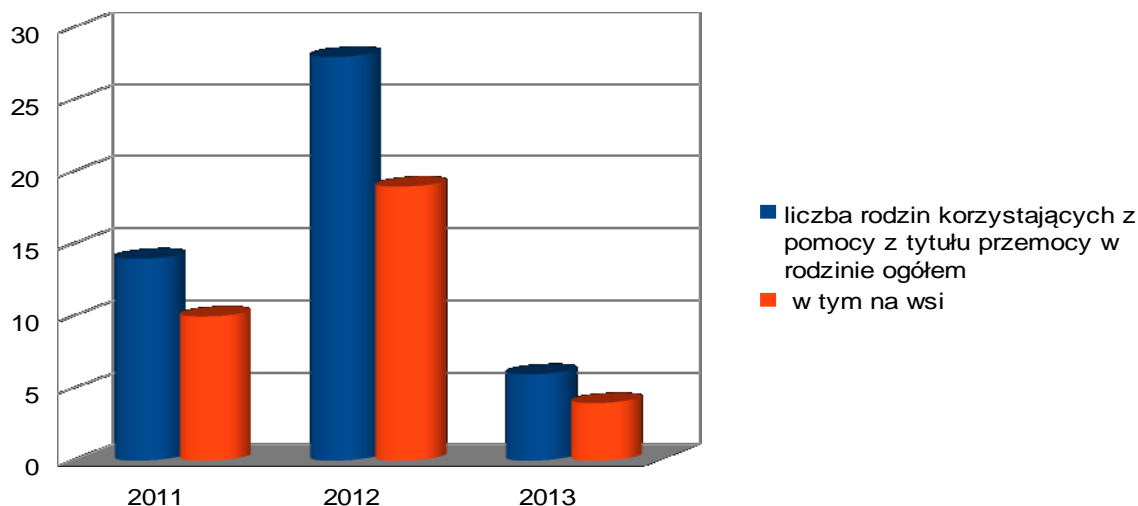
³⁰ Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

³¹ Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

Na terenie naszej gminy podstawowym celem pracy socjalnej z ofiarami przemocy jest powstrzymanie przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa, pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb oraz przywrócenie zdolności do samodzielnego radzenia sobie.

Tabela 32. Liczba rodzin korzystających z pomocy M - GOPS w Gniewie z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego³²

Rok	liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu przemocy w rodzinie		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		% korzystających z pomocy z tytułu przemocy w rodzinie
	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	
2011	14	10	741	442	1,89 %
2012	28	19	728	432	3,85 %
2013	6	4	715	414	0,84 %

Nie jest tajemnicą, że iż zjawiska znęcania się nad rodziną powoduje rozkład pożycia małżeńskiego i rodzinnego, demoralizację dzieci i młodzieży oraz zagrożenie życia i zdrowia członków rodziny.

Klienci Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie niechętnie przyznają się, że doświadczają zjawiska przemocy w rodzinie. Łudzą się, że to, co się dzieje w sferze prywatnej, zamknięte za czterema ścianami nigdy i w żaden sposób nie przedostanie się i nie odbije się na tym, co decyduje o jakości życia społecznego. W rodzinie ofiarami przemocy najczęściej są kobiety i dzieci.

Z danych statystycznych wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu przemocy w rodzinie w roku 2012 znacznie wzrosła w stosunku do roku 2011, natomiast w 2013 roku obserwujemy gwałtowny spadek liczby rodzin.

³² Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zmianą ustawy z dnia 10 czerwca 2010 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842) wprowadzony został obowiązek utworzenia w każdej gminie zespołu interdyscyplinarnego w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany został Zarządzeniem Nr 116/2010 Burmistrza Miasta i Gminy Gniew dnia 19.10.2010 roku. W jego skład wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny z terenu gminy Gniew: przedstawiciele Zespołu Przedmiotowego Pedagogów, Policji, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Mikołaja w Gniewie, Zakładu Opieki Zdrowotnej Medical, Klubu Abstynenta, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu Rejonowego w Tczewie. Skład Zespołu Interdyscyplinarnego z czasem został zmieniany i uzupełniany o kolejne osoby.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa osób, których łączy wspólny cel – rozwiązywanie problemu przemocy w konkretnych rodzinach. Celem głównym zespołu interdyscyplinarnego jest efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, poprzez: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2015.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program działania Zespołu Interdyscyplinarnego określony jest na lata 2011-2015 i obejmuje systematyczne zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, organizowanie akcji informacyjno-edukacyjnych dotyczących tego problemu w formie spotkań, wykładów, szkoleń, imprez, programów przeznaczonych dla dzieci i młodzieży szkolnej, dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych. Ważnym elementem Programu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do ofiar przemocy jak i jej sprawców, świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową wraz z problemem współistniejącym. Źródłem finansowania Programu jest budżet gminy oraz pozyskiwane środki w postaci dotacji.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się średnio raz na kwartał. Miejszem obrad Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gniewie przy ulicy Witosa 9 w Gniewie.

Adresatami działań podejmowanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/Grupy Roboczej są przede wszystkim: rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy, w których zdarzają się przypadki stosowania przemocy wobec dziecka; współmałżonka, osoby niepełnosprawnej jak również osoby niespokrewnionej; rodziny, w których nadużywany jest alkohol; rodziny, w których występują konflikty pomiędzy rodzicami a dzieckiem/dziećmi; rodziny z grupy ryzyka stosowania przemocy, szczególnie wobec małoletnich.

Zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy tworzy grupy robocze (zgodnie z art. 9b ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy) w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Standardowo do grupy roboczej jest powoływany: pracownik socjalny, w którego rejonie zamieszkuje dana rodzina, dzielnicowy, w którego rewirze zamieszkuje dana rodzina, przedstawiciel GKRPA, przedstawiciel placówki oświatowej, do której uczęszczają dzieci, przedstawiciel ochrony zdrowia, kuratorzy.

Zadania grupy roboczej określone są w ustawie i należą do nich w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy, oraz efektów tych działań.

Zarówno członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego jak i grupy roboczej przed przystąpieniem do wykonywania swoich obowiązków muszą złożyć stosowne oświadczenie dotyczące poufności informacji i danych osobowych, w tym danych wrażliwych, które uzyskali w trakcie pracy. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Tabela 33. Dane dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”³³

Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2011 - 2013 przez instytucje

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2011	2012	2013
Razem	7	35	23
Policja	7	1	17

³³ Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gniewie

OPS	0	1	5
Oświata	0	1	0
Służba zdrowia	0	0	1
GKRPA	0	0	0

Jak wynika z powyższych danych statystycznych istnieje problem przemocy domowej na terenie miasta i gminy Gniew. Najlepiej obrazują go statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Z danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, iż w porównaniu do 2011 roku, w 2012 roku zwiększyła się liczba interwencji Policji w związku z przemocą domową. Natomiast w 2013 roku jednostki szczebla gminnego wszczęły mniej, w porównaniu z 2012 rokiem procedur „Niebieskiej Karty”.

W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej. Coraz więcej osób korzysta z konsultacji – pracy socjalnej, udzielanych przez pracowników oraz z oferty Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie, tj. konsultacje indywidualne i grupowe z psychoterapeutą – zajęcia psychoedukacyjne dla osób doznających przemocy w rodzinie, grupy edukacyjnej w przedmiocie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób używających przemocy w rodzinie – spotkania indywidualne i grupowe z pedagogiem, konsultacje indywidualne z prawnikiem, terapeutą ds. uzależnień, psychologiem. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie powodują zmiany świadomości społecznej i z jednej strony zwiększa się gotowość domniemanych ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

W latach 2011-2013 wobec osób pokrzywdzonych zostały podjęte następujące działania:

- 38 osób zostało skierowanych do udziału w grupie wsparcia dla osób doznających przemocy w siedzibie M-GOPS w Gniewie, z czego 10 osób zrezygnowało w trakcie grupy. Udział w Grupie Wsparcia ukończyło 27 osób. Sprawę rozwodową założyły 3 kobiety uczestniczące w Grupie Wsparcia. Sprawę o znęcanie się nad rodziną założyło 8 osób (7 kobiet i 1 mężczyzna) uczestniczących w Grupie Wsparcia. Sprawę o eksmisję z lokalu mieszkalnego założyły 2 osoby uczestniczące w Grupie Wsparcia,
- 38 osób skorzystało z indywidualnej konsultacji z psychoterapeutą w ww. instytucji,

- 6 osób skorzystało z indywidualnej konsultacji psychologicznej w Wydziale Interwencji Kryzysowej w Tczewie,
- 10 osób zostało objętych pomocą psychologiczną przy parafii św. Mikołaja w Gniewie, w salce katechetycznej,
- 28 osób skorzystało z indywidualnej pomocy psychologicznej w siedzibie M-GOPS w Gniewie,
- 19 osób skorzystało z poradnictwa prawnego w siedzibie M-GOPS w Gniewie,
- 2 osoby odbyły konsultacje indywidualne z prawnikiem w WIK w Tczewie,
- 10 dzieci zostało objętych pomocą psychologiczną, w tym: 4 dzieci w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie, 2 dzieci w WIK w Tczewie, 4 dzieci przy parafii św. Mikołaja w Gniewie, w salce katechetycznej,
- 3 kobiety uczestniczyły w grupie wsparcia „Al-Anon” przy parafii św. Mikołaja w Gniewie,
- 4 dziewczynki uczestniczą w grupie Al.-Ateen w Gniewie,
- 2 mężczyzn odbyły indywidualne konsultacje z psychoterapeutą, w tym 1 mężczyzna w siedzibie M-GOPS w Gniewie, a drugi mężczyzna w WIK w Tczewie, nadal dojeżdża do Tczewa i korzysta z pomocy specjalisty w WIK w Tczewie.

W latach 2011- 2013 wobec osób stosujących przemoc podjęto następujące działania:

- 4 mężczyzn uczestniczyło w grupie wsparcia AA w Gniewie, w tym 1 mężczyzna do chwili obecnej uczęszcza na grupę wsparcia AA,
- 4 mężczyzn zostało skierowanych na indywidualne konsultacje z psychologiem do WIK w Tczewie,
- 2 mężczyzn zostało objętych pomocą psychologiczną w salce katechetycznej przy parafii św. Mikołaja w Gniewie,
- 1 mężczyzna i 1 kobieta rozpoczęły dobrowolne leczenie odwykowe w systemie stacjonarnym w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Starogardzie Gdańskim, tylko 1 osoba, tj. mężczyzna ukończył leczenie,
- 1 mężczyzna odbył konsultacje indywidualne z prawnikiem w WIK w Tczewie,
- 1 mężczyzna został skierowany na indywidualne konsultacje z terapeutą do Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Tczewie, następnie został zakwalifikowany na spotkania grupy wsparcia,
- 2 mężczyzn zostało skierowanych na program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy do WIK w Tczewie, w tym 1 mężczyzna ukończył ww. program,
- 3 mężczyzn zostało skierowanych na program korekcyjno-edukacyjny w siedzibie M-GOPS w Gniewie, nadal uczęszczają na ww. program,

- 11 mężczyzn zostało skierowanych na indywidualne konsultacje z pedagogiem w siedzibie M-GOPS w Gniewie.

Członkowie grup roboczych spotykali się w trybie interwencyjnym w celu pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych, skład członków spotkań był ruchomy i zależny od potrzeby rodziny.

3.8. PRZESTĘPCZOŚĆ

Przestępczość – zbiór czynów zabronionych ustawowo pod groźbą kary a popełnionych na obszarze danej jednostki terytorialnej. Przestępczość jest zjawiskiem społecznym i stanowi coraz większy problem na terenie gminy Gniew.

W latach 2008 – 2009 odnotowano stały wzrost liczby sprawców i liczby dokonywanych przestępstw, jak również przestępstw z udziałem nieletnich.

Do zachowań przestępczych nieletnich zalicza się: przemoc, agresję, napady rabunkowe, włamania i kradzieże, wymuszenia oraz zabójstwa.

W latach 2011 – 2013r. przestępczość na terenie gminy Gniew przedstawia poniższa tabela

Tabela 34. Przestępczość na terenie miasta i gminy Gniew w latach 2011 – 2013r.³⁴

L.p.	Kategoria przestępstw	2011	2012	2013
1.	Przestępczość ogółem	385	428	362
2.	Przestępczość kryminalna	261	304	248
3.	Kradzież mienia	71	111	71
4.	Kradzież z włamaniem	114	51	32
5.	Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	2	6	11
6.	Bójki i pobicia	3	6	2
7.	Uszkodzenie mienia	9	29	13
8.	Uszczerbek na zdrowiu	10	11	17
9.	Wykrywalność	81%	73.1%	71.5%

Wykroczenia	2011	2012	2013
-	1929	1140	927

Z danych statystycznych uzyskanych z Komisariatu Policji w Gniewie wynika, że przestępczość w latach 2008 – 2012r. wzrastała, natomiast w roku 2013 obserwujemy spadek liczby przestępstw jak i wykroczeń dokonywanych na terenie gminy Gniew.

Wyniki badań stanowią dowód na to, iż Policja jest bardziej skuteczna w walce z przestępczością i dzięki aktywnym działaniom Policji następuje spadek przestępstw, rośnie także skuteczność w ściganiu i wykrywaniu ich sprawców.

³⁴ źródło: Komisariat Policji w Gniewie

3.9. OSOBY OPUSZCZAJĄCE ZAKŁADY KARNE

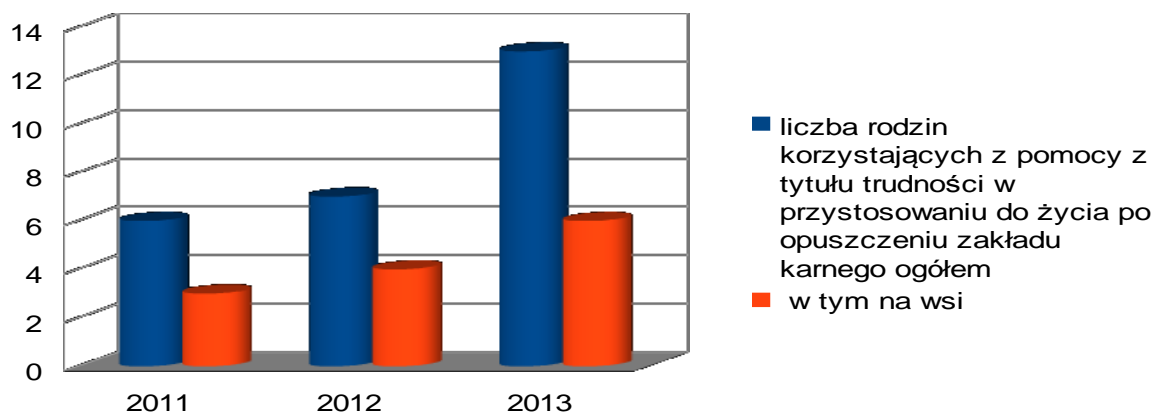
Wzrost społecznego bezpieczeństwa jest jednym z priorytetowych zadań polityki naszego państwa. Wśród wielu oddziaływań szczególną uwagę zwrócić należy na działania skierowane do osób przygotowujących się do wyjścia na wolność. Praca socjalna z osobami, które opuszczają zakłady karne jest bardzo ważne dla całego społeczeństwa.

Aktualnie prawo wprowadziło pojęcie pomocy w readaptacji społecznej i ustanowiło fundusz pomocy postpenitencjarnej, który w większości trafia do Centralnego Zarządu Służby Więziennej, do kuratorów sądowych i organizacji pozarządowych.

Niezbędna jest również pomoc długofalowa udzielana przeważnie przez pracowników socjalnych, działających w myśl ustawy o pomocy społecznej. Osoba opuszczająca zakład karny może liczyć na pomoc w postaci świadczeń pieniężnych i rzeczowych oraz szeroko zakrojonej pracy socjalnej, związanej m.in. z uzyskaniem mieszkania, bądź miejsca w noclegowni czy w schronisku dla bezdomnych, problemach związanych z zatrudnieniem czy rejestracją w Urzędach Pracy, pomoc we wskazaniu placówek zajmującymi się uzależnieniami, pomoc w uzyskaniu rehabilitacji czy nawiązanie kontaktu z kuratorem sądowym, poradnictwem prawnym i psychologicznym.

Tabela 35. Liczba rodzin korzystających z pomocy M - GOPS w Gniewie z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego³⁵

Rok	liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej		% korzystających z pomocy z tytułu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	
2011	6	3	741	442	0,80 %
2012	7	4	728	432	0,96 %
2013	13	6	715	414	1,81 %

³⁵ Źródło: Dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewie.

4. DANE STATYSTYCZNE - STRUKTURA RODZAJOWA I ILOŚCIOWA ŚWIADCZEŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

MIASTO I GMINA GNIEW UDZIELONE ŚWIADCZENIA – ZADANIA ZLECONE GMINOM

Formy pomocy	Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	2011	2	772	23160	2	5
	2012	5	2120	73 800	5	17
	2013	5	4080	145200	5	16
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z KLĘSKĄ ŻYWIOŁOWĄ LUB EKOLOGICZNĄ	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0

UDZIELONE ŚWIADCZENIA – ZADANIA WŁASNE GMIN

Formy pomocy	Rok	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w złotych	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
RAZEM	2011	1176	x	1 546 400	741	2208
	2012	1152	x	1 505 484	728	2014
	2013	1146	x	1 718 649	714	1916
ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	2011	177	1792	576 507	176	291
	2012	176	1748	591 341	176	300
	2013	183	1874	729 555	182	316
Z tego środki własne	2011	x	x	115 301	x	x
	2012	x	x	0	x	x
	2013	x	x	0	x	x
dotacja	2011	x	x	461 205	x	x
	2012	x	x	591 341	x	x
	2013	x	x	729 555	x	x
W tym: przyznane dla osoby: samotnie gospodarującej	2011	131	1367	467 973	131	131
	2012	125	1294	495 135	125	125
	2013	124	1335	678 510	124	124
pozostającej w rodzinie	2011	46	425	108 534	45	160
	2012	51	454	96 206	51	175
	2013	59	539	51 045	58	192
ZASIŁKI OKRESOWE-OGÓŁEM	2011	160	507	129 897	157	473
	2012	171	509	140 999	168	453
	2013	181	510	149 969	179	476
z tego: środki własne	2011	x	x	0	x	x

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA MIASTA I GMINY GNIEW

	2012	X	X	0	x	x
	2013	x	x	0	x	x
dotacja	2011	x	x	129 897	x	x
	2012	x	x	140 999	x	x
	2013	x	x	149 969	x	x
W tym: przyznane z powodu: bezrobocia	2011	125	415	106 709	123	350
	2012	128	395	109 795	126	331
	2013	129	392	113 041	127	308
długotrwałej choroby	2011	11	33	7 000	11	26
	2012	14	31	8 692	14	27
	2013	22	47	13 913	22	77
niepełnosprawności	2011	24	59	16 188	23	97
	2012	28	80	21 797	27	94
	2013	30	71	23 015	30	91
Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń innych systemów zabezpieczenia społecznego	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
innego niż wymienione powyżej	2011	0	0	0	0	0
	2012	1	3	715	1	1
	2013	0	0	0	0	0
W tym z wiersza OGÓLEM ZASIŁKI OKRESOWE KONTYNUOWANE NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
SCHRONIENIE	2011	13	1907	39 732	13	14
	2012	13	1833	43 903	12	13
	2013	13	2719	58 972	13	13
POMOC W FORMIE POSIŁKU	2011	491	60342	157 686	243	1129
	2012	521	57778	166 779	223	1026
	2013	493	62041	189 913	246	1102
POMOC W FORMIE POSIŁKU NIE WYMAGAJĄCA PRZEPROWADZENIA WYWIADU ŚRODOWISKOWEGO	2011	75 ¹	6954	18 307	x	x
	2012	78 ¹	6786	19 897	x	x
	2013	52 ¹	4554	14 157	x	x
UBRANIE	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE-OGÓLEM	2011	38	17736	278 322	38	43
	2012	40	15762	263 282	40	47
	2013	35	14138	247 611	35	39
W tym: specjalistyczne	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM MNIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE PRZEPISÓW O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU W NFZ.	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
W tym dla: osób bezdomnych	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE DNA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	2011	3	3	7 500	3	10
	2012	2	2	1 400	2	2
	2013	4	4	17 000	4	11
ZASIŁKI CELOWE W FORMIE BILETU KREDYTOWANEGO	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	2011	1	1	3 837	1	1
	2012	1	1	3 296	1	1
	2013	2	2	6 240	2	2
w tym osobom: bezdomnym	2011	0	0	0	0	0
	2012	0	0	0	0	0

	2013	0	0	0	0	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	2011	514	x	334 612	496	1488
	2012	468	x	274 587	454	1363
	2013	517	x	305 232	486	1410
	2011	21	54	6 884	21	82
w tym: zasiłki specjalne celowe	2012	16	20	3 220	15	33
	2013	8	8	1 860	8	13
	2011	364	804	168 339	355	1112
ZASIŁKI CELOWE Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2012	382	879	167 324	369	1134
	2013	386	804	153 340	373	1115
	2011	x	x	x	180	617
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE /prawne, psychologiczne, rodzinne/	2012	x	x	x	54	195
	2013	x	x	x	32	80
	2011	x	x	x	0	0
INTERWENCJA KRYZYSOWA	2012	x	x	x	0	0
	2013	x	x	x	0	0
	2011	x	x	x	479	1259
PRACA SOCJALNA	2012	x	x	x	458	1202
	2013	x	x	x	505	1365

¹ liczba dzieci korzystających z posiłku

		Liczba osób, którym przyznano świad.	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	2011	18	174	312135	18	18
	2012	20	209	367 358	20	20
	2013	17	157	290 360	17	17

RZECZYWISTA LICZBA RODZIN I OSÓB OBJĘTYCH POMOCA

Wyszczególnienie	Rok	Liczba osób, którym przyznano decyzją	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
			Ogółem	W tym na wsi	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM /bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania/	2011	1176	741	442	2208
	2012	1152	728	432	2014
	2013	1147	715	414	1919
W tym: świadczenia pieniężne	2011	643	622	385	1658
	2012	618	572	341	1534
	2013	609	574	331	1488
świadczenia niepieniężne	2011	549	295	185	1190
	2012	552	299	184	1176
	2013	549	313	186	1180
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj formę, i liczbę	2011	2	2	0	5
	2012	5	5	2	17
	2013	5	5	3	16
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	2011	1176	741	442	2208
	2012	1152	728	432	2014
	2013	1146	714	413	1916

Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	2011	x	479	326	1259
	2012	x	458	324	1202
	2013	x	505	256	1365
W tym: Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	2011	x	89	26	143
	2012	x	102	29	174
	2013	x	94	44	222
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY			Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta	
	2011		40	42	
	2012		23	25	
	2013		47	91	

POWODY PRZYZNANIA POMOCY

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		Ogółem	w tym: na wsi*	
0		1	2	3
UBÓSTWO	2011	621	398	1743
	2012	643	404	1758
	2013	558	348	1577
SIEROCTWO	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
	2013	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	2011	18	6	19
	2012	23	8	24
	2013	18	7	18
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	2011	87	62	459
	2012	83	55	426
	2013	87	57	457
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	2011	60	47	364
	2012	51	39	309
	2013	57	39	324
BEZROBOCIE	2011	398	231	1324
	2012	394	224	1292
	2013	354	208	1096
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	2011	283	154	665
	2012	292	159	664
	2013	308	169	691
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	2011	169	75	421

	2012	176	79	423
	2013	196	105	469
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	2011	265	180	1056
	2012	258	182	1004
	2013	263	185	998
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	2011	113	66	350
	2012	123	80	428
	2013	97	69	308
RODZINY WIELODZIETNE	2011	66	47	417
	2012	64	44	386
	2013	58	42	359
PRZEMOC W RODZINIE	2011	14	10	47
	2012	28	19	99
	2013	6	4	21
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDZMI	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
	2013	0	0	0
ALKOHOLIZM	2011	36	13	69
	2012	41	24	90
	2013	28	13	63
NARKOMANIA	2011	4	1	5
	2012	7	5	8
	2013	21	19	24
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	2011	6	3	9
	2012	7	4	15
	2013	13	6	26
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
	2013	0	0	0
ZDARZENIA LOSOWE	2011	3	3	10
	2012	2	0	2
	2013	6	5	15
SYTUACJA KRYZYSOWA	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
	2013	0	0	0
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	2011	0	0	0
	2012	0	0	0
	2013	0	0	0

5. ANALIZA SWOT

W celu identyfikacji atutów i słabości oraz szans i zagrożeń miasta i gminy Gniew dokonano szczegółowej oceny istniejącego potencjału gminy oraz kierunków zmian w jej otoczeniu. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej, i które nie wyeliminowane będą ją osłabiać (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta i gminy, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;
- „**zagrożeń**” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności miasta i gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki społecznej z jakimi boryka się trudnościami i jak można je zwalczać, wykorzystując rysujące się szanse. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki społecznej i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach problematyki społecznej miasta i gminy Gniew.

MOCNE STRONY

- Możliwość rozwoju turystyki, agroturystyki,
- Położenie geograficzne (rzeka Wisła, trasa E-1, most łączący Kociewie z Powiślem),
- Dobra współpraca jednostek, instytucji, organizacji w zakresie polityki społecznej,
- Dobrze rozwinięta Instytucja Pomocy Społecznej – wyspecjalizowana i zaangażowana kadra pracowników,
- Grupy wsparcia i edukacyjne,
- Świetlice zajęć pozalekcyjnych,
- Baza kulturalna,
- Baza hotelowa,
- Zasoby naturalne,
- Obiekty sportowe,
- Tereny pod budownictwo wszystkich kategorii,
- Dobrze zdiagnozowane obszary problemowe np. bezrobocie,
- Otwarcie na nowe doświadczenia i wiedzę,
- Możliwość wykorzystania środków unijnych,
- Duże zasoby siły roboczej,
- Usamodzielnianie się organizacji pozarządowych,
- Wolontariat,
- Dobrze rozwinięta komunikacja autobusowa,
- Zwiększający się zasób mieszkań socjalnych.

SŁABE STRONY

- Wysoki stopień bezrobocia,
- Ubogie społeczeństwo,
- Brak większych podmiotów gospodarczych (sponsoring, zmniejszenie bezrobocia),
- Uzależnienie rodzin od świadczeń pomocy społecznej,
- Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych,
- Brak mieszkań chronionych,
- Zjawiska patologiczne,

- Dostępność środków zewnętrznych na realizację zadań pomocy społecznej,
- Niska aktywność społeczna i zawodowa,
- Niewystarczające środki na realizację działań profilaktycznych i naprawczych w szczególności na pomoc społeczną.

SZANSE

- Wykorzystanie położenia dla nowych inwestycji,
- Rozwój infrastruktury dla osób niepełnosprawnych i starszych,
- Zdrowsze społeczeństwo,
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego – tańszego,
- Wzrost gospodarczy w skali makro,
- Prospołeczna polityka państwa,
- Dostępność do różnych form edukacji,
- Rozwój organizacji pozarządowych,
- Fundusze Unii Europejskiej,
- Możliwość wykorzystania środków pomocowych z PFRON.

ZAGROŻENIA

- Narastanie zjawisk patologicznych,
- Wzrastanie kosztów finansowych na realizację zadań pomocy społecznej,
- Ciągłe ubożenie społeczeństwa,
- Rozwój chorób,
- Odpływ z gminy młodej wykształconej kadry,
- Wysokie bezrobocie,
- Apatia, zniechęcenie i duże oczekiwania,
- Znieczulica społeczna,
- Rozwój szarej strefy zatrudnienia,
- Bezdomność,

6. MISJA, PRIORYTETY, CELE I DZIAŁANIA

6.1. MISJA

POLITYKA SPOŁECZNA

MIASTA I GMINY GNIEW

TO ZINTEGROWANY SYSTEM DZIAŁAŃ PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
MAJĄCY NA CELU PRZECIWDZIAŁANIE DEGRADACJI SPOŁECZNEJ OSÓB
I RODZIN ZAMIESZKUJĄCYCH OBSZAR MIASTA I GMINY.

SYSTEM WSPARCIA BENEFICJENTÓW

I PRZYSTOSOWANIA DO SPRAWNEGO FUNKCJONOWANIA SPOŁECZNEGO
W ŚRODOWISKU

6.2. PRIORYTETY:

Aby zrealizować przyjętą misję konieczne jest przyjęcie czterech zasadniczych priorytetów, którymi są:

- I. Wzrost mobilności ekonomicznej poprzez zwiększenie szans mieszkańców gminy Gniew do prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy.
- II. Tworzenie warunków sprzyjających samodzielności i samowystarczalności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tworzenie sieci wsparcia dającej im poczucie bezpieczeństwa i adaptacji społecznej.
- III. Profilaktyka uzależnień, rozwiązywanie problemów alkoholowych przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie.
- IV. Budowanie wsparcia społecznego poprzez rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Przestrzenią realizacji tych priorytetów powinna być prawidłowo funkcjonująca rodzina, jako naturalne środowisko pełnego rozwoju osobowego jednostki, podstawa budowania małych społeczności lokalnych, szkoła współdziałania, integracji społecznej i współuczestnictwa w budowaniu dobra wspólnego. Jeśli z jakichś powodów rodzina nie realizuje tych swoich zadań wymaga wsparcia i solidarności w przewyciężaniu trudności i zagrożeń. Systemy wsparcia w przewyciężaniu trudności rodzą aktywność wspólnot lokalnych i podmiotów oraz służb powołanych do realizacji tych zadań. Koordynacja i partnerskie współdziałanie zachęca do wspólnego działania obywateli w procesie polepszania jakości życia.

Aby realizować przyjęte priorytety konieczne jest określenie celów szczegółowych i działań do tych celów prowadzących.

6.3. CELE SZCZEGÓŁOWE:

Priorytet I: Wzrost mobilności ekonomicznej poprzez zwiększenie szans mieszkańców gminy Gniew do prawidłowego funkcjonowania na rynku pracy.

Cele szczegółowe:

- Organizowanie różnych form wsparcia osób i rodzin znajdujących się w kryzysie z powodu bezrobocia.
- Budowa sieci współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia.
- Współpraca pomocy społecznej z różnymi instytucjami na płaszczyznach: wczesnej interwencji i przeciwdziałania ubóstwu.

Działania potrzebne do realizacji celów:

- Realizacja różnych działań aktywizujących i motywujących osoby długotrwale bezrobotne.
- Promowanie aktywnych postaw w poszukiwaniu pracy.
- Współpraca na wszystkich niezbędnych płaszczyznach celem walki z bezrobociem i ubóstwem.

Priorytet II: Tworzenie warunków sprzyjających samodzielności i samowystarczalności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Tworzenie sieci wsparcia dającej im poczucie bezpieczeństwa i adaptacji społecznej.

Cele szczegółowe:

- Organizowanie środowiskowych form wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Dążenie do zwiększenia aktywności życiowej ludzi starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z wieku i stanu zdrowia.
- Tworzenie sieci wsparcia różnych instytucji i ich współpracy na rzecz organizowania opieki i pomocy nad osobami zależnymi.
- Promowanie wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej.
- Wspieranie i tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, budowanie więzi rodzinnych i spójności rodziny.
- Tworzenie i realizacja programów wczesnej interwencji dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub dotkniętych przemocą, aby zapobiec nawarstwianiu się

problemów, których skumulowanie może doprowadzić do rozpadu więzi rodzinnych i struktury rodziny.

- Wczesne diagnozowanie i terapia osób i ich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.
- Przeciwdziałanie przestępczości nieletnich oraz ograniczenie innych zjawisk patologii.

Działania potrzebne do realizacji celów:

- Organizowanie instytucjonalnych form wsparcia dziennego dla osób starszych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (Dom Dziennego Pobytu, Kluby Seniora, Środowiskowe Domy Samopomocy, mieszkania chronione).
- Tworzenie grup wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.
- Promowanie inicjatyw społeczno - gospodarczych służących poprawie funkcjonowania osób starszych w środowisku (prywatne domy pomocy, agencje usługowe).
- Wspieranie rodzin i osób opiekujących się zależnymi członkami rodzin w ich funkcjach opiekuńczych.
- Wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Rozwój doradztwa w zakresie polityki prorodzinnej.
- Udostępnienie rodzinie kompleksowego systemu usług, odpowiadających na potrzeby rodziny w różnych fazach rozwoju oraz wspierających rodzinę w wypełnianiu jej podstawowych funkcji.
- Opracowanie programu skutecznych form pracy socjalnej z rodzinami dysfunkcyjnymi - asystent rodziny.

Priorytet III: Profilaktyka uzależnień, rozwiązywanie problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii i przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Pomoc społeczna osobom uzależnionym, ich rodzinom oraz osobom dotkniętym ubóstwem.

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Działania potrzebne do realizacji celów:

- Tworzenie miejsc pierwszego kontaktu dla rodzin z problemami uzależnień, zapewnienie możliwości podjęcia bezpłatnego leczenia, pomocy rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, współuzależnionym i dotkniętym problemem przemocy w rodzinie.
- Integracja społeczna osób uzależnionych, dotkniętych przemocą w rodzinie, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- Organizowanie różnych form pomocy społecznej dla osób uzależnionych, dotkniętych przemocą w rodzinie, ubóstwem i ich rodzin.
- Prowadzenie działalności trzeźwościowo - profilaktycznej, spotkań edukacyjnych dla osób i rodzin z problemami uzależnień, ochrona przed przemocą w rodzinie.
- Konsultacje psychologiczne lub terapeutyczne dla młodzieży z grupy ryzyka i ich rodziców oraz zajęcia, porady, konsultacje w przedmiocie uzależnień, współuzależnienia i przemocy w rodzinie.
- Dofinansowanie zajęć i działalności świetlic dla dzieci i młodzieży dających możliwość spędzania czasu wolnego, odrabiania lekcji, rozwijania zainteresowań oraz ukierunkowania działań wychowawczych.
- Organizowanie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, kółek zainteresowań twórczych oraz lokalnych imprez promujących zdrowy styl życia.
- Realizacja warsztatów, zajęć, programów profilaktycznych dla młodzieży i ich rodziców.
- Szkolenia tematyczne dla przedstawicieli instytucji społecznych, policji, nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie.
- Współpraca z organizacjami, instytucjami, stowarzyszeniami, policją w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Priorytet IV: Budowanie wsparcia społecznego poprzez rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Cele szczegółowe:

- Podniesienie świadomości na temat roli społeczności lokalnej we wdrażaniu i rozwoju integracji społecznej.
- Tworzenie warunków do wyzwalania aktywności społecznej.
- Wspieranie i wzmacnianie postaw obywatelskich na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.

Działania potrzebne do realizacji celów:

- Promowanie i podnoszenie rangi wolontariatu we wszystkich sferach życia społecznego.
- Wzmacnianie działań środowiskowych.
- Zaplanowanie i wdrażanie społecznych akcji i kampanii informacyjnych o zasięgu lokalnym.
- Podniesienie wiedzy na temat skutecznego wykorzystywania funduszy unijnych na projekty wspierające rozwój inicjatyw społecznych.
- Wzmacnianie dążeń do zrzeszania się społeczności lokalnej zwłaszcza na obszarach wiejskich.

7. SPODZIEWANE EFEKTY WDRAŻANIA STRATEGII

Prowadzenie kompleksowych oddziaływań skierowanych do osób i rodzin w celu wspomaganie aktywności mieszkańców Gminy Gniew jest niezbędnym warunkiem równomiernego rozwoju społecznego. Szerokie oddziaływanie i wykorzystanie potencjału instytucjonalnego przyczynią się do wprowadzenia lokalnych rozwiązań o charakterze zapobiegawczym. Efektywność pracy socjalnej zależeć będzie od zwiększenia obszarów współpracy z wieloma instytucjami takimi jak sądy, służba zdrowia, placówki edukacyjne, organizacje rządowe, kościelne i pozarządowe. Nowoczesna pomoc społeczna na szczeblu Gminy musi być postrzegana jako funkcjonowanie systemu ułatwiającego osobom i rodzinom prawidłowe funkcjonowanie i jak najpomyślniejsze adoptowanie do zmieniających się warunków życia.

W latach 2011 – 2013 nastąpił wzrost świadomości społecznej, powstały grupy obywatelskie np. Gniewska Grupa Obywatelska, stowarzyszenia zajmujące się pisaniem projektów, inicjowaniem działań społecznych i ich finansowaniem. Współpraca z sądami, służbą zdrowia, organizacjami kościelnymi, pozarządowymi, placówkami edukacyjnymi spowodowała, iż praca socjalna stała się bardziej efektywna a formy pomocy to nie tylko obszar finansowy, ale prawny, pedagogiczny i psychologiczny.

Osoby niepełnosprawne mają dostęp do usług w zakresie Środowiskowego Domu Samopomocy, nawiązują współpracę z domami pomocy społecznej i innymi podobnymi placówkami.

Brakuje nadal mieszkań chronionych. Ubożenie społeczeństwa powoduje eksmisje, pogarszanie warunków życiowych wielu osób i rodzin, nadal brakuje wystarczającej ilości mieszkań socjalnych a stan istniejących jest bardzo zły. Powodem tego jest fakt, iż społecznościom użytkującym mieszkania socjalne brakuje poczucia przynależności i potrzeby dbania o zajmowane lokale.

Realizując podstawowe założenia strategii na lata 2014 – 2020 należy spodziewać się osiągnięcia następujących efektów służących mieszkańcom Gminy:

- Zwiększenia stopnia adaptacji społecznej osób i rodzin,
- Udziału środowisk lokalnych w rozwiązywaniu problemów społecznych (wpływ na działalność szkół, przedszkoli, drogi, transport),
- Wykorzystania akceptacji społecznej wobec osób niepełnosprawnych i ich rodzin do osobistego rozwoju (praca, sport, twórczość artystyczna),

- Zwiększenia skuteczności edukacji społeczeństwa w zakresie profilaktyki i uzależnień, zmniejszenia ilości spożywanego alkoholu przez dzieci i młodzież oraz skuteczniejsze zapobieganie spożywania narkotyków i innych psychoaktywnych środków i alkoholu, zwiększenia ilości osób kompetentnych w zakresie profilaktyki i uzależnień,
- Zwiększenia skuteczności oddziaływania służb społecznych w gminie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Poprawy sytuacji życiowej rodzin i dzieci,
- Zwiększenia możliwości uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu publicznym oraz ich samodzielnego funkcjonowania,
- Zwiększenia świadomości społeczeństwa w walce z szarą strefą zatrudnienia,
- Zwiększenia aktywności zawodowej osób bezrobotnych przeszkolonych w projektach unijnych do wykorzystania nabytych umiejętności w celu zakładania działalności gospodarczej,
- Objęcia instytucjonalną pomocą jak największej liczby potrzebujących ze szczególnym uwzględnieniem grup społecznie zaniedbanych, bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Wprowadzenia nowych rozwiązań w sferze polityki społecznej.

8. WDRAŻANIE STRATEGII

Lp.	Zadania	Odpowiedzialni
1.	Przyjęcie dokumentu strategii przez kierownictwo Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Kierownik M-GOPS
2.	Przedłożenie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Radzie Miejskiej w Gniewie	Kierownik M-GOPS
3.	Zatwierdzenie strategii przez Radę Miejską w Gniewie	Kierownik M-GOPS
4.	Przesłanie strategii do organizacji pozarządowych i Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Gdańsku	Kierownik M-GOPS
5.	Analiza celów i kierunków działania ze szczególnym uwzględnieniem kierunków i zadań mogących uzyskać wsparcie ze środków pomocowych	Kierownik M-GOPS
6.	Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działania.	Burmistrz Miasta i Gminy Gniew, M-GOPS, organizacje pozarządowe.

9. MONITOROWANIE STRATEGII

Lp.	Zadania	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Ocena realizacji strategii.	Kierownik M-GOPS	każdego roku
2.	Organizowanie debat strategicznych z udziałem osób tworzących wcześniej strategię dla oceny jej aktualności.	Kierownik M-GOPS	do 2020r.- podsumowanie i wnioski do nowej strategii